

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะเสนอแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร
- ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชา
- ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร

ในตอนที่ 1 นี้ จะเป็นผลของการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติการของนักศึกษาพยาบาล เอกสารที่จะนำมาวิเคราะห์ ประกอบด้วย เอกสาร ดังต่อไปนี้คือ

- (1) คู่มือการฝึกปฏิบัติการ ะบวนวิชาการพยาบาลพื้นฐาน 1
- (2) คู่มือการฝึกปฏิบัติการพยาบาลศัลยศาสตร์ 1
- (3) คู่มือการฝึกปฏิบัติการพยาบาลศัลยศาสตร์ 2
- (4) คู่มือการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 1
- (5) คู่มือการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 2
- (6) คู่มือการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช
- (7) คู่มือการฝึกปฏิบัติงานในหน่วยห้องคลอด
- (8) คู่มือการฝึกปฏิบัติงานหน่วยหลังคลอด
- (9) คู่มือการฝึกปฏิบัติงานในหน่วยนรีเวชกรรม
- (10) คู่มือการนิเทศงานนักศึกษาพยาบาลการฝึกปฏิบัติการรักษาพยาบาลโรคเบื้องต้น

(11) คู่มือการฝึกปฏิบัติการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์

(12) คู่มือการฝึกปฏิบัติงานการบริหารหอผู้ป่วย

สำหรับสิ่งที่จะวิเคราะห์เอกสารดังกล่าวมาแล้ว จะได้ดำเนินการวิเคราะห์ตามหัวข้อต่อไปนี้ คือ

- 1.1 วัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติ
- 1.2 ลักษณะการฝึกปฏิบัติ
- 1.3 ผู้รับผิดชอบในการนิเทศ
- 1.4 โครงสร้างของการฝึกปฏิบัติงาน
- 1.5 กิจกรรมการนิเทศและประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติ
- 1.6 การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติ

ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติในแต่ละระบวงวิชานั้น ได้แยกวิเคราะห์ในเรื่องต่อไปนี้ คือ

- 1.1.1 ประเภทของวัตถุประสงค์
- 1.1.2 ลักษณะของวัตถุประสงค์
- 1.1.3 สาระสำคัญของวัตถุประสงค์

1.1.1 ประเภทของวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติในคู่มือการฝึกปฏิบัติ เมื่อจะแยกวิเคราะห์เป็นวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ จะพบว่า มีเอกสาร 4 ฉบับ เขียนวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ อีก 5 ฉบับ ได้เขียนเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปแต่เพียงอย่างเดียว และอีก 2 ฉบับ เขียนออกมาเป็นวัตถุประสงค์เฉพาะเท่านั้น ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประเภทของวัตถุประสงค์ในคู่มือการฝึกปฏิบัติแต่ละกระบวนวิชา

กระบวนวิชา	ประเภทของวัตถุประสงค์	
	ทั่วไป	เฉพาะ
การพยาบาลพื้นฐาน	✓	-
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลศัลยศาสตร์ 1	✓	✓
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลศัลยศาสตร์ 2	✓	✓
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 1	✓	✓
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 2	✓	✓
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช	✓	-
การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 2	-	✓
การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 3	✓	-
การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 4	-	✓
การบริหารการพยาบาล	✓	-
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์	-	✓
การฝึกปฏิบัติการรักษาพยาบาลโรคเบื้องต้น	✓	-

1.2 ลักษณะของวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติ

ในการศึกษาถึงลักษณะของวัตถุประสงค์ในคู่มือการฝึกปฏิบัติแต่ละกระบวนการ วิชา จะวิเคราะห์วัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ได้พบว่า มีเอกสาร 7 ฉบับ ที่มีลักษณะของวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ลักษณะ และมีเพียง 2 ฉบับ ที่มีวัตถุประสงค์ใน 2 ลักษณะ คือ พุทธิพิสัย และ ทักษะพิสัย ซึ่งได้วิเคราะห์ลักษณะวัตถุประสงค์ทั่วไป ดังแสดงในตารางที่ 3

จากการวิเคราะห์วัตถุประสงค์เฉพาะใน 3 ลักษณะเช่นเดียวกัน พบว่า มีเอกสาร 5 ฉบับ ที่มีทั้ง 3 ลักษณะ และมีอีก 2 ฉบับ ที่มีลักษณะเฉพาะด้านพุทธิพิสัย และ ทักษะพิสัย เท่านั้น ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 3 ลักษณะของวัตถุประสงค์ทั่วไป

กระบวนการวิชา	ลักษณะของวัตถุประสงค์ทั่วไป			
	พุทธิพิสัย	จิตพิสัย	ทักษะพิสัย	หมายเหตุ
การพยาบาลพื้นฐาน 1	✓	✓	✓	เน้นพุทธิพิสัย
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลศัลยศาสตร์ 1	✓	✓	✓	เน้นพุทธิพิสัย
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลศัลยศาสตร์ 2	✓	✓	✓	เน้นพุทธิพิสัย
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 1	✓	✓	✓	เน้นพุทธิพิสัย
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 2	✓	-	✓	ไม่ได้เน้นอะไร
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช	✓	✓	✓	เน้นพุทธิพิสัย
การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาคปฏิบัติ 3	✓	-	✓	เน้นพุทธิพิสัย
การบริหารการพยาบาล	✓	✓	✓	เน้นพุทธิพิสัย
การฝึกปฏิบัติการรักษาพยาบาลเบื้องต้น	✓	✓	✓	เน้นพุทธิพิสัย

ตารางที่ 4 ลักษณะของวัตถุประสงค์เฉพาะ

กระบวนวิชา	ลักษณะของวัตถุประสงค์เฉพาะ			
	พุทธิพิสัย	จิตพิสัย	ทักษะพิสัย	หมายเหตุน
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลศัลยศาสตร์ 1	✓	✓	✓	เน้นพุทธิพิสัย
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลศัลยศาสตร์ 2	✓	✓	✓	เน้นพุทธิพิสัย
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 1	✓	✓	✓	เน้นพุทธิพิสัย
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 2	✓	✓	✓	เน้นพุทธิพิสัย
การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาคปฏิบัติ 2	✓	-	✓	เน้นพุทธิพิสัย
การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาคปฏิบัติ 4	✓	-	✓	เน้นพุทธิพิสัย
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลกุมารเวช- ศาสตร์	✓	✓	✓	เน้นพุทธิพิสัย

1.1.3 สาระสำคัญของวัตถุประสงค์

ในการศึกษาสาระสำคัญของวัตถุประสงค์ในการฝึกปฏิบัติ จะวิเคราะห์คู่มือแต่ละฉบับว่ามุ่งเน้นในเรื่องใด ซึ่งพบว่าสาระสำคัญของวัตถุประสงค์มุ่งเน้นในลักษณะต่างกัน ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สาระสำคัญของวัตถุประสงค์

กระบวนวิชา	สาระสำคัญ
การพยาบาลพื้นฐาน 1	มุ่งเน้นการประยุกต์หลักการพยาบาลมาใช้ในการให้การพยาบาลผู้ป่วย
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์ 1	ให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยทางศัลยกรรมตามแผนการพยาบาล
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์ 2	เช่น เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์ 1 แต่เพิ่มการเป็นผู้นำทีมการพยาบาล
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 1	เน้นการให้การพยาบาลอายุรกรรมโดยวางแผนการพยาบาลและปฏิบัติตามแผน
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 2	เช่น เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 1 แต่เพิ่มการเป็นผู้นำทีมการพยาบาล
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช	เน้นการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดในผู้ป่วยที่มีปัญหาทางจิต ตลอดจนแก้ปัญหาของผู้ป่วยโดยใช้กระบวนการพยาบาล
การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 2	เน้นการดูแลหญิงในระยะคลอด การหาคะคลอด
การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 3	ให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยนรีเวชกรรมตามแผนการพยาบาล

ตารางที่ 5 (ต่อ)

กระบวนวิชา	สาระสำคัญ
การพยาบาลศูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาคปฏิบัติ 4	การให้การพยาบาลมารดาหลังคลอด โดย ใช้แผนการพยาบาล และผู้นำทีมในการ พยาบาล
การบริหารการพยาบาล การฝึกปฏิบัติการพยาบาลกุมารเวช- ศาสตร์	เน้นการฝึกหัดการบริหารต่อผู้ป่วย การให้การพยาบาลทารกแรกเกิด ผู้ป่วยเด็ก โดยใช้แผนการพยาบาล การสอนให้คำ แนะนำในการป้องกันโรคแก่เด็กและผู้ป่วยครอง
การฝึกปฏิบัติการรักษาพยาบาลโรค เบื้องต้น	เน้นการปฏิบัติการรักษาพยาบาลโรคเบื้องต้น รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ปัญหาของผู้ป่วย

1.2 ลักษณะการฝึกปฏิบัติ

ในการศึกษาลักษณะการฝึกปฏิบัติจากคู่มือการฝึกปฏิบัติแต่ละกระบวนวิชา จะ
วิเคราะห์ว่าลักษณะการฝึกปฏิบัติ ฝึกปฏิบัติอย่างเดี่ยว หรือควบคู่ไปกับการเรียนทาง
ทฤษฎีด้วย แต่ละกระบวนวิชาจะมีความแตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ลักษณะการฝึกปฏิบัติของแต่ละกระบวนการวิชา

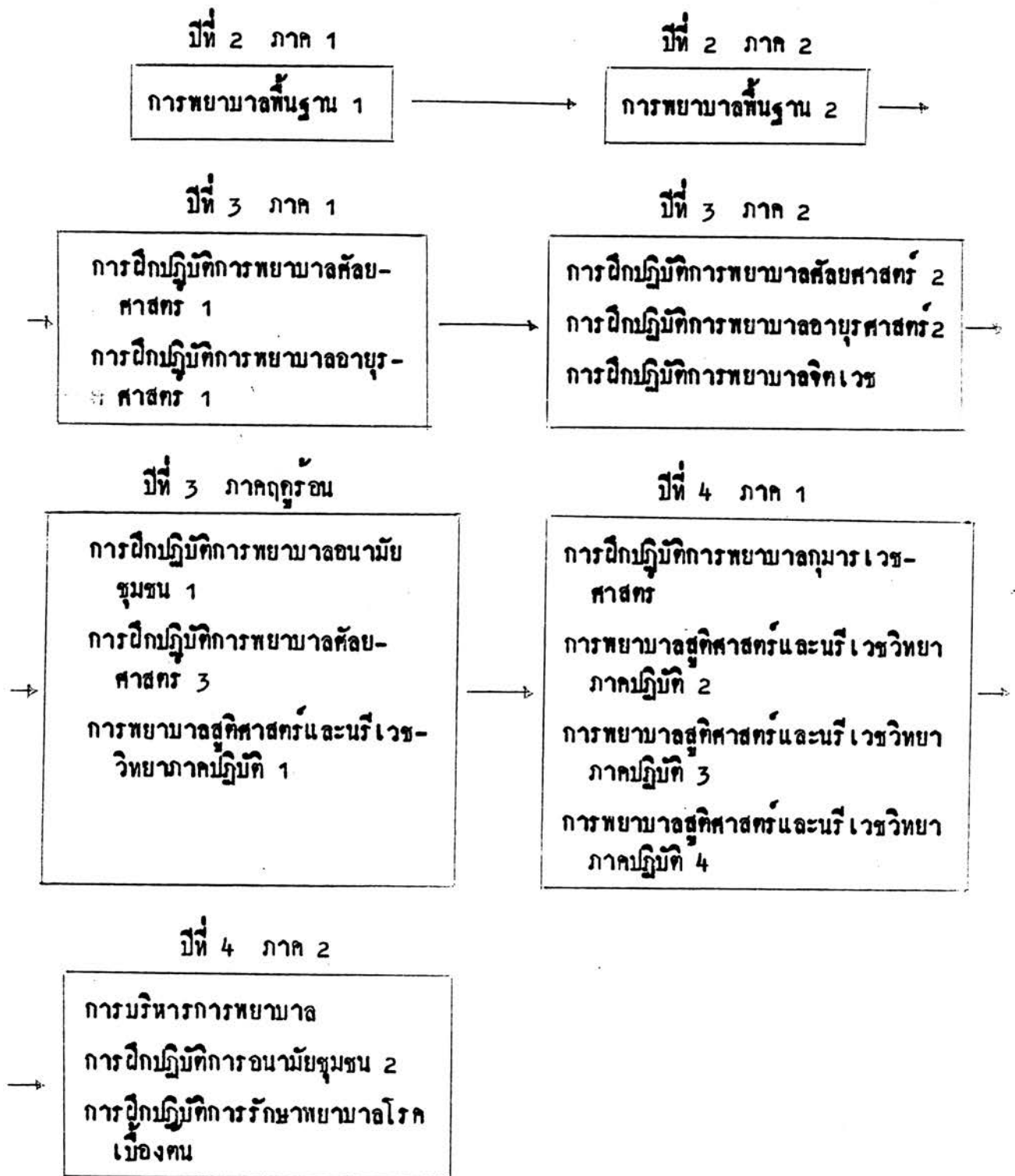
กระบวนการวิชา	ลักษณะการฝึกปฏิบัติ
การพยาบาลพื้นฐาน 1	เรียนทฤษฎีและฝึกปฏิบัติไปด้วยกัน การฝึกปฏิบัติเป็นการเพิ่มทักษะของการพยาบาลพื้นฐาน
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลศัลยศาสตร์ 1 และ 2	เน้นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลทางศัลยกรรม โดยการแก้ปัญหาของผู้ป่วยด้วยกระบวนการพยาบาล
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 1 และ 2	เน้นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลทางอายุรกรรม โดยการแก้ปัญหาของผู้ป่วยด้วยกระบวนการพยาบาล
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช	เน้นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลเพื่อแก้ปัญหาของบุคคลที่รักษาในโรงพยาบาลโรคจิต ด้วยกระบวนการพยาบาล
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์ และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 2	เน้นการฝึกปฏิบัติในห้องคลอด ทูแลหญิงในระยะคลอด และห่าคลอด
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์ และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 3	เน้นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลทางนรีเวชกรรม โดยการแก้ปัญหามือช่วยด้วยกระบวนการพยาบาล
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์ และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 4	เน้นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลมารดาหลังคลอด โดยการแก้ปัญหามือช่วยด้วยกระบวนการพยาบาล
การบริหารการพยาบาล	เรียนทฤษฎีจบแล้วฝึกปฏิบัติงาน การฝึกปฏิบัติจะฝึกปฏิบัติการบริหารหอผู้ป่วย
การฝึกปฏิบัติการรักษาพยาบาลโรคเบื้องต้น	เรียนทฤษฎีก่อนแล้วฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลประจำอำเภอหรือจังหวัด เกี่ยวกับการตรวจ การซักประวัติ การวินิจฉัยโรค

1.3 ผู้รับผิดชอบในการนิเทศ

ผู้รับผิดชอบในการนิเทศการฝึกปฏิบัติ ในคู่มือการฝึกปฏิบัติแต่ละเล่มไม่ได้ระบุไว้ว่าผู้ใดเป็นผู้รับผิดชอบในการนิเทศการฝึกปฏิบัติ

1.4 โครงสร้างของการฝึกปฏิบัติงาน

โครงสร้างการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล วิเคราะห์โดยจำแนกแต่ละชั้นปี คือ ปีที่ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ ซึ่งนักศึกษาพยาบาลจะเริ่มฝึกปฏิบัติตั้งแต่ปีที่ 1 ภาคที่ 1 จนถึงภาคที่ 2 ปีที่ 4 ทั้งแสดงตามแผนภูมิ ดังนี้

1.5 กิจกรรมของการนิเทศและประสานงานการฝึกปฏิบัติทำงานของนักศึกษาพยาบาล

ในคู่มือการฝึกปฏิบัติ แต่ละกระบวนวิชาจะมีความแตกต่างกันออกไป จะแยกวิเคราะห์ในคู่มือการฝึกปฏิบัติแต่ละกระบวนวิชา ถึงรายละเอียดต่อไปนี้

คู่มือการฝึกปฏิบัติ	กิจกรรมการนิเทศและประสานงานการฝึกปฏิบัติทำงาน
การพยาบาลพื้นฐาน 1	มีการวางแผนการฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วยเป็นรายสัปดาห์ ตลอดจนภาคการศึกษา และมอบหมายงานให้นักศึกษา กิจกรรมการนิเทศ คือ การให้คำแนะนำ การสาธิต ให้ความรู้แก่นักศึกษาโดยการปฐมนิเทศ และทบทวนความรู้จากทฤษฎี มีการประชุมปรึกษา Pre-conference และ Post conference ประชุมงานที่จัดให้นักศึกษาจะสอดคล้องกับการเรียนทางทฤษฎีในแต่ละสัปดาห์
การพยาบาลศัลยศาสตร์ 1 และ 2	ไม่ได้แสดงกิจกรรมการนิเทศไว้อย่างชัดเจนในการให้ ประชุมงานแก่นักศึกษา จะให้ความรู้ในลักษณะการ ปฐมนิเทศ การสอนทางคลินิก มอบหมายให้ดูแลผู้ป่วย การประชุมปรึกษานบนหอผู้ป่วยก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติ งาน การสอนเมื่อเกิดเหตุการณ์เฉพาะหน้า การ เยี่ยมตรวจผู้ป่วย การอภิปราย การฝึกปฏิบัติทำงานของนักศึกษาจะได้ฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วยแผนกศัลยกรรม ในเวรเช้า บ่าย และดึก ซึ่ง อาจารย์นิเทศก็จะมอบหมายให้
การพยาบาลอายุรศาสตร์ 1 และ 2	มีการวางแผนการฝึกปฏิบัติว่าจะให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ ะไรบ้างตลอดภาคการศึกษา กิจกรรมในการนิเทศ คือการให้คำแนะนำ

คู่มือการฝึกปฏิบัติ	กิจกรรมการนิเทศและประชุมกรรมการฝึกปฏิบัติงาน
การพยาบาลจิตเวช	<p>การให้ความรู้แก่นักศึกษาคือการประชุมนิเทศ การประชุมปรึกษา (Pre-conference) และ (Post conference) ศึกษาผลงานแผนกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นักศึกษาจะฝึกปฏิบัติงานในแผนกอายุรกรรม ฝึกหัดทำหน้าที่สมาชิกทีม และฝึกเป็นหัวหน้าทีม (ในการพยาบาลอายุรศาสตร์ 2) กรณีศึกษา การพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะราย มีรายละเอียดของการทำกรณีศึกษา และการวางแผนการพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลในคู่มือ</p> <p>กิจกรรมในการนิเทศไม่ไ้ระบุไว้ชัดเจน</p>
ในหน่วยห้องคลอด	<p>กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการพยาบาล คือ การสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดผู้ป่วย สังเกต และเข้าร่วมกิจกรรมการอภิบาลรักษา ศึกษาผลงานการส่งเสริมสุขภาพจิต และป้องกันโรคจิต อภิปรายร่วมกับอาจารย์ การให้ความรู้แก่นักศึกษาจะมีรายละเอียดของการฝึกปฏิบัติ การพยาบาลจิตเวช อย่างละเอียดประกอบในคู่มือ</p>
กระบวนการวิชาการพยาบาล สูติศาสตร์และนรีเวช- วิทยาภาคปฏิบัติ 2	<p>กิจกรรมในการนิเทศไม่ไ้ระบุไว้</p> <p>ประชุมกรรมการของการฝึกปฏิบัติ กับคุณแอมารดาในระยะคลอด การทำคลอด การให้ความรู้ คือ ประชุมนิเทศแนะนำแผนกสูติกรรม เน้นให้นักศึกษาปฏิบัติด้วยตัวเอง มีรายละเอียดของการฝึกปฏิบัติในห้องคลอดประกอบในคู่มือ</p>
ในหน่วยนรีเวชกรรม	<p>กิจกรรมการนิเทศไม่ไ้ระบุไว้</p>

คู่มือการฝึกปฏิบัติ	กิจกรรมการนิเทศและประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน
กระบวนวิชาการศึกษาพยาบาล สุนัขศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาควิชาปฏิบัติ 3	ประเมินผลการฝึกของนักศึกษา คือ ฝึกปฏิบัติเป็นผู้นำ ทีมการศึกษาพยาบาล ฝึกปฏิบัติในผู้ป่วยนอก สอนผู้ป่วย นรีเวช ทำอุปกรณ์การสอนผู้ป่วย วางแผนพยาบาล ผู้ป่วยรายบุคคล การให้ความรู้แก่นักศึกษา คือ การ แนะนำหอผู้ป่วยนรีเวชกรรม มีรายละเอียดการฝึก ปฏิบัติงานของนักศึกษาในแต่ละเวร และรายละเอียด การฝึกปฏิบัติ
หน่วยหลังคลอด	กิจกรรมในการนิเทศไม่ได้อยู่ในวัฏจักร
กระบวนวิชาการศึกษาพยาบาล สุนัขศาสตร์และนรีเวช วิทยาภาควิชาปฏิบัติ 4	ลักษณะประเมินผลการฝึกปฏิบัติ คือ ผู้นำทีมการพยาบาล สมาชิกทีมการศึกษาพยาบาล แนะนำสุขวิทยาหลัง- คลอด การบริบาลทารก การวางแผนครอบครัว การให้ความรู้แก่นักศึกษา โดยการปฐมนิเทศ การให้คำแนะนำ มีรายละเอียดของการฝึกปฏิบัติคุณ มาตรฐานระยะหลังคลอด
การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์	มีแผนการฝึกปฏิบัติงานในแต่ละหอผู้ป่วย และระยะเวลา ในการฝึกปฏิบัติ การให้ความรู้จะให้นักศึกษาทบทวนความรู้เดิม และ เรียนเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพยาบาลเฉพาะของผู้ป่วยเด็ก การฝึกปฏิบัติ เน้นการพยาบาลผู้ป่วยเด็ก ทั้งเวรเช้า บ่าย และคืน
การบริหาร การพยาบาล	กิจกรรมการนิเทศ คือ การให้คำแนะนำ การประชุม ปรึกษาทางการพยาบาล อาจารย์เป็นผู้ประสานงาน ประเมินการฝึก มีแผนการฝึกปฏิบัติงานแต่ละสัปดาห์เน้น การฝึกบริหารหอผู้ป่วย

คู่มือการฝึกปฏิบัติ	กิจกรรมการนิเทศและประเมินการฝึกปฏิบัติงาน
การฝึกปฏิบัติการรักษาพยาบาลโรคเบื้องต้น	กิจกรรมในการนิเทศ คือ แนะนำ ช่วยเหลือ วางแผน การจัดประสบการณ์ร่วมกับแพทย์ อาจารย์พยาบาล ประจำโรงพยาบาล ประเมินการฝึกการวางแผนการฝึกปฏิบัติ ตลอดระยะเวลา 4 สัปดาห์ มีการประชุมนิเทศก่อนฝึกปฏิบัติ

1.6 การประเมินผล

ในการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล จะวิเคราะห์ว่า ใช้วิธีการประเมินผลโดยใช้แบบฟอร์ม หรือใช้ข้อสอบ จากการวิเคราะห์ พบว่ามีเอกสาร 8 ฉบับ ที่ระบุว่าประเมินผลโดยใช้แบบฟอร์มและใช้ข้อสอบ และมีเอกสารอีก 2 ฉบับ ระบุว่า ประเมินผลโดยใช้แบบฟอร์มในการประเมินผลอย่างเดียว และมีเอกสารเพียงฉบับเดียวเท่านั้นที่ไม่ได้ระบุการประเมินผล ทั้งแสดงรายละเอียดในตารางที่ 7

สำหรับสาระที่จะประเมินผลนั้น เอกสารทุกฉบับจะประเมินผลเกี่ยวกับ เจตคติ ความรู้ความเข้าใจ และทักษะของนักศึกษาพยาบาล รายละเอียดแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 7 วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงาน

กระบวนวิชา	วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงาน	
	ใช้ข้อสอบ	ใช้แบบฟอร์มในการประเมินผล
การพยาบาลพื้นฐาน	✓	✓
การปฏิบัติการพยาบาลศัลยศาสตร์ 1	✓	✓
การปฏิบัติการพยาบาลศัลยศาสตร์ 2	✓	✓
การปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 1	✓	✓
การปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 2	✓	✓
การปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช	✓	✓
การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาคปฏิบัติ 2	ไม่มี	ไม่มี
การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาคปฏิบัติ 3	-	✓
การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาคปฏิบัติ 4	✓	✓
การบริหารการพยาบาล	-	✓
การปฏิบัติการรักษาพยาบาลโรคเบื้องต้น	✓	✓

ตารางที่ 8 สาระที่จะประเมินผล

กระบวนวิชา	สาระที่จะประเมินผล			
	ความรู้ ความเข้าใจ	เจตคติ	ทักษะ	ความพึง- พอใจ
การพยาบาลพื้นฐาน 1	✓	✓	✓	-
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลศัลยศาสตร์ 1	✓	✓	✓	-
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลศัลยศาสตร์ 2	✓	✓	✓	-
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 1	✓	✓	✓	-
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 2	✓	✓	✓	-
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช	✓	✓	✓	-
การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาคปฏิบัติ 1	✓	✓	✓	-
การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาคปฏิบัติ 2	✓	✓	✓	-
การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาคปฏิบัติ 3	✓	✓	✓	-
การบริหารการพยาบาล	✓	✓	✓	-
การฝึกปฏิบัติการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์	✓	✓	✓	-
การฝึกปฏิบัติการรักษาพยาบาลโรคเบื้องต้น	✓	✓	✓	-

ตอนที่ 2

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชา เกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชาทุกภาควิชา เกี่ยวกับสภาพการนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ในคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีดังนี้

(1) อาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชา มีประสบการณ์ในการเป็นหัวหน้าภาควิชามาแล้วตั้งแต่ 1-14 ปี และมีวุฒิทางการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาโท คือ 7 ใน 8 ภาควิชา

(2) ภาควิชาที่รับนิเทศอนิเทศการฝึกปฏิบัติมากที่สุด คือ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข และภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา

ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข รับนิเทศอบรมวิชา ดังนี้

- การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน 1
- การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน 2
- การประเมินสุขภาพ

- การฝึกปฏิบัติการรักษาพยาบาลโรคเบื้องต้น

ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา รับนิเทศอบรมวิชา ดังนี้คือ

- การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 1
- การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 2
- การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 3
- การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 4

สำหรับภาควิชาที่รับนิเทศอนิเทศการฝึกปฏิบัติรายวิชาเดียว คือ ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ภาควิชาบริหารการพยาบาล และภาควิชา

การพยาบาลจิตเวช รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ภาระงานวิชาที่มีการนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล

ภาควิชา	ภาระงานวิชาที่รับผิดชอบ
การพยาบาลพื้นฐาน	การพยาบาลพื้นฐาน 1 และ 2
การพยาบาลศัลยศาสตร์	การฝึกปฏิบัติการพยาบาลศัลยศาสตร์ 1 และ 2
การพยาบาลอายุรศาสตร์	การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอายุรศาสตร์ 1 และ 2
การพยาบาลสูติศาสตร์และ นรีเวชวิทยา	การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 1 การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 2 การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 3 การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาภาคปฏิบัติ 4
การพยาบาลสาธารณสุข	การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน 1 การฝึกปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชน 2 การประเมินสุขภาพ การฝึกปฏิบัติการรักษาพยาบาลโรคเบื้องต้น
การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์	การฝึกปฏิบัติการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์
บริหารการพยาบาล	การบริหารการพยาบาล
การพยาบาลจิตเวช	การฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช

(3) ในการนิเทศการฝึกปฏิบัติแต่ละครั้ง ผู้ที่รับผิดชอบในการนิเทศการฝึกปฏิบัติควรจะเป็นใครนั้น 3 ใน 8 หัวหน้าภาค ได้ให้ความเห็นว่า อาจารย์ทุกท่านในภาควิชาควรรับผิดชอบร่วมกัน และอีก 3 ท่าน ให้ความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนแต่ละท่านควรรับผิดชอบเอง

(4) จากจำนวนหัวหน้าภาค 8 ท่าน เกือบทั้งหมด คือ 7 ใน 8 ภาควิชา ให้ความเห็นว่า ควรจัดให้มีการวางแผนในการนิเทศการฝึกปฏิบัติร่วมกันระหว่างกระบวนวิชาต่าง ๆ ภายในภาควิชา มีเพียงท่านเดียวเท่านั้นที่ให้ความเห็นว่า ไม่ควรจัดการวางแผนร่วมกัน

(5) จากข้อมูลที่รวบรวมมาได้ 7 ใน 8 หัวหน้าภาควิชา แสดงความคิดเห็นว่า ควรวางแผนการนิเทศการฝึกปฏิบัติเป็นระยะยาวตลอดปีการศึกษา เพื่อสามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนอีก 1 ท่าน ให้ความเห็นว่า ควรวางแผนการนิเทศการฝึกปฏิบัติแต่ละภาคการศึกษา และควรวางแผนใหม่ทุกครั้งในแต่ละภาคการศึกษา

(6) ในการวางแผนการนิเทศการฝึกปฏิบัติของภาควิชาแต่ละครั้งนั้น ส่วนใหญ่แสดงความเห็นว่า อาจารย์ทุกท่านควรมีส่วนร่วมในการวางแผน แต่บางท่านกลับเห็นว่า หัวหน้าคิก หรือพยาบาลประจำการ ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนด้วย

(7) ตารางการฝึกปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติ สักส่วนของอาจารย์และนักศึกษา และปัญหาหรือความต้องการของนักศึกษา ทั้งหมดนี้เป็นการเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูลที่ให้นำมาพิจารณาในการวางแผน ก่อนการวางแผนในการนิเทศการฝึกปฏิบัติตามความเห็นของหัวหน้าภาควิชาส่วนใหญ่ อนึ่งลักษณะของผู้ช่วยและหออูช่วย รวมทั้งข้อคิดเห็นของหัวหน้าคิกและพยาบาลประจำการ ก็สมควรนำมาพิจารณาคด้วย

(8) เกี่ยวกับข้อมูลที่จะใช้ในการวางแผนการนิเทศการฝึกปฏิบัติที่มาจากไหนนั้น หัวหน้าภาควิชาบางท่านได้ให้ทัศนะว่า มาจาก

- การสัมภาษณ์ของอาจารย์
- ข้อเสนอแนะของบูรรวมงาน

- การประเมินผลจากนักศึกษาที่ผ่านมาแต่ละปี
- ซอกิกเห็น ขอเสนอแนะจากอาจารย์ในภาควิชา

แต่ส่วนใหญ่ประมาณ 4 ใน 8 ของหัวหน้าภาควิชา เห็นว่า ควรเป็น
ข้อมูลที่ได้จากนักศึกษารุ่นปัจจุบัน

(9) ลักษณะการวางแผนการนิเทศของผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผน โดย
มากแล้วมักจะให้ข้อมูลในการวางแผน นอกจากนั้นก็อาจช่วยในการตัดสินใจในการวาง-
แผน และร่วมดำเนินการ หรือให้ขอเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นก็ได้

(10) ในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษานั้น ในแต่ละภาควิชาได้มีการควบคุม
คุณภาพให้เป็นไปอย่างสมบูรณ์ โดยเข้าสังเกตการณ์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ
อาจารย์หรืออาจควบคุมในลักษณะอื่น เช่น

- สอบถามจากเจ้าหน้าที่ของหอผู้ป่วย
- ให้อาจารย์นิเทศติดตามนักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติงาน
- ให้อาจารย์นิเทศ นิเทศการฝึกปฏิบัตินักศึกษาโดยหมุนเวียนกันไป

(11) 7 ใน 8 ของหัวหน้าภาค เห็นว่าควรจัดให้มีการสนับสนุนในการนิเทศ
การฝึกปฏิบัติงานแก่อาจารย์นิเทศ โดยจัดการสนับสนุนในลักษณะ

- จัดสัมมนาให้อาจารย์เป็นวิทยากรในการอบรมความรู้ด้านการ-
พยาบาล และกิจกรรมอื่นที่เป็นประโยชน์แก่ฝ่ายบริการพยาบาล ซึ่งจะเป็นประโยชน์
แก่อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาทางอ้อม

- ขอความร่วมมือจากฝ่ายบริการพยาบาล
- จัดประชุมร่วมกับผู้เกี่ยวข้องทางบริการพยาบาล

(12) ในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานในกระบวนวิชาต่าง ๆ หัวหน้าภาค
แต่ละท่านได้ชี้ให้เห็นว่าปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศในลักษณะต่าง ๆ เช่น

- เสียเวลาในการวางแผนมาก
- เวลาของผู้ร่วมวางแผนไม่ค่อยตรงกัน
- อาจารย์ไม่เห็นพ้องตรงกัน
- อาจารย์คาดหวังไว้มากเกี่ยวกับความรู้ของนักศึกษา

(13) ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศและการฝึกปฏิบัติงานนั้น อาจเกิดปัญหาได้ ดังที่หัวหน้าภาควิชาได้ให้ความเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้น คือ

- เครื่องมือ เครื่องใช้ในการฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ
- ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาไม่สามารถยืดหยุ่นได้
- อาจารย์บางคนไม่เห็นด้วยกับเครื่องมือที่บันทึกการนิเทศ จึงใช้วิธีของตัวเอง
- นักศึกษาฝึกปฏิบัติหลายแห่งทำให้การนิเทศไม่ใกล้ชิดเท่าที่ควร

(14) ปัญหาต่าง ๆ ในการประเมินผลการฝึกปฏิบัติมีหลายลักษณะ เช่นกัน กล่าวคือ

- มาตรฐานการนิเทศของอาจารย์แตกต่างกัน ทำให้มีผลกระทบต่อ การประเมินผล
- อาจารย์บางคนไม่ยอมรับเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล
- ไม่มีมาตรฐานของเกณฑ์การประเมินผล

(15) ถ้าสามารถจัดให้มีการปรับปรุงวิธีจัดการนิเทศการฝึกปฏิบัติ หัวหน้าภาควิชาได้เสนอให้มีการจัดการปรับปรุงระดับภาควิชา ในลักษณะดังต่อไปนี้

- ปรับปรุงมาตรฐานการนิเทศและให้คะแนนของอาจารย์แต่ละคน ใกล้เคียงกัน
- อาจารย์นิเทศควรมีมากกว่านี้ เพื่อคุณนนักศึกษาได้ทั่วถึง
- เวลาในการฝึกปฏิบัติควรมีมากกว่านี้
- ให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วยหลาย ๆ หอผู้ป่วย
- ท้องการให้ฝ่ายบริการพยาบาลคุณนศึกษาค่วย
- ท้องการคู่มือการนิเทศร่วมกัน
- ท้องการเครื่องมือวัดผลที่เป็นที่ยอมรับ และมีความเห็นเอกฉันท์ใน การประเมินผล

(16) หัวหน้าภาควิชา ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องของการปรับปรุงวิธีการนิเทศฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในระดับคณะ ดังต่อไปนี้

- ควรมีการประชุมสัมมนา ร่วมกันระหว่างอาจารย์ทุกภาควิชาในเรื่องการนิเทศและการประเมินผลการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- มีการปรับปรุงการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาเป็นระยะ ๆ ตลอด

เวลา

- เริ่มปรับปรุงจากภาควิชาต่าง ๆ ไปยังระดับคณะ โดยปรับตั้งแต่

หลักสูตร

- การประเมินผลควรมีเกณฑ์เดียวกัน

(17) อนึ่ง หัวหน้าภาควิชาหลายท่านได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมไว้ว่า

- ต้องการให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานของพยาบาลบนหอผู้ป่วย ที่นักศึกษาชั้นฝึกปฏิบัติ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา

- พยายามให้มีการยอมรับบทบาทซึ่งกันและกันของอาจารย์ และพยาบาลฝ่ายบริการพยาบาล และร่วมมือกันระหว่างอาจารย์และพยาบาลฝ่ายบริการพยาบาล เพื่อพัฒนาวิชาชีพต่อไป

- ให้เวลานักศึกษาในการฝึกปฏิบัติค่อยเกินไปในบางหอผู้ป่วย เพราะมีระยะเวลาการฝึกปฏิบัติค่อย ทำให้ยากในการประเมินผล ควรมีเวลาในการฝึกปฏิบัติมากกว่านี้

- สักส่วนของอาจารย์ : นักศึกษา ไม่เหมาะสม นักศึกษามากแต่

อาจารย์มีน้อย

- ควรมีการประสานงานระหว่างภาควิชาต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา

- อาจารย์ควรเข้าใจพื้นฐานของนักศึกษาแต่ละคน และให้โอกาสแก่นักศึกษาในการปรับปรุงและประเมินผลตนเองด้วย

ตอนที่ 3

ข้อมูลจากแบบสอบถามการนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ใน
ตอนที่ 3 นี้ จะวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในเรื่องต่อไปนี้ คือ

- 3.1 การวางแผนการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน
- 3.2 การจัดการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน
  - 3.2.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงาน
  - 3.2.2 การดำเนินการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน
  - 3.2.3 การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน
- 3.3 สภาพปัจจัย ปัญหาในการนิเทศการฝึกปฏิบัติ
- 3.4 ความคิดเห็นและความต้องการของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาล
เกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล
- 3.5 ข้อคิดเห็นอื่น ๆ จากคำถามปลายเปิด

อาจารย์ที่ทำหน้าที่นิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล มีภูมิหลัง
ที่เกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการนิเทศ ผลที่ได้จากการ
วิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ภูมิหลังของอาจารย์ผู้ทำหน้าที่นิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา-
พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลักษณะภูมิหลัง	จำนวน	ร้อยละ
(1) วุฒิต่างการศึกษา		
- ปริญญาตรี	26	34.67
- ปริญญาโท	48	64.00
- ปริญญาเอก	1	1.33
รวม	75	100.00
(2) ประสบการณ์ในการนิเทศ		
ไม่ถึง 1 ปี	8	10.67
1 - 5 ปี	20	26.67
6 - 10 ปี	22	29.33
11 ปีขึ้นไป	25	33.33
รวม	75	100.00
(3) จำนวนกระบวนการวิชาที่สอนและนิเทศ		
1 กระบวนวิชา	18	24.00
2 กระบวนวิชา	44	58.67
3 กระบวนวิชา	8	10.67
4 กระบวนวิชา	3	4.00
5 กระบวนวิชา	2	2.66
รวม	75	100.00

จากตารางที่ 10 ข้อมูลที่แสดงถึงภูมิหลังของอาจารย์ ที่ทำการนิเทศนศึกษา พยายาม ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นดังนี้คือ

(1) อาจารย์ที่ทำการนิเทศนศึกษาพยาบาล ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ซึ่งมีร้อยละ 64.00 หรือประมาณ 2 ใน 3 ของอาจารย์ที่ทำการนิเทศทั้งหมด และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งมีร้อยละ 34.67 หรือประมาณ 1 ใน 3 ของอาจารย์ที่ทำการนิเทศทั้งหมด

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา (ดูตาราง 49 ในภาคผนวก ข.) จะพบว่าส่วนใหญ่อาจารย์ทุกภาควิชามีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ยกเว้น ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ซึ่งมีอาจารย์ที่ทำการนิเทศนศึกษาพยาบาล มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 55.55 หรือประมาณครึ่งหนึ่งของอาจารย์ในภาควิชาทั้งหมด และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 33.33

(2) เกี่ยวกับประสบการณ์ในการนิเทศนั้น ปรากฏว่าอาจารย์ที่ทำหน้าที่นิเทศนศึกษาพยาบาล มีประสบการณ์ในการนิเทศเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 11 ปีขึ้นไป ร้อยละ 33.33 กลุ่มที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี มีร้อยละ 29.33 และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี มีร้อยละ 26.67 สำหรับกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการนิเทศไม่ถึง 1 ปีนั้น มีเพียงร้อยละ 10.67 เท่านั้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา พบว่า อาจารย์ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศนศึกษาพยาบาลของภาควิชาการพยาบาลจิตเวช และภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการนิเทศ 11 ปีขึ้นไป ร้อยละ 80.00 และ 50.00 ตามลำดับ อาจารย์ที่ทำหน้าที่นิเทศนศึกษาพยาบาลของภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ และภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการนิเทศ 6-10 ปี มีร้อยละ 44.44 และ 42.85 ตามลำดับ อาจารย์ของภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ และภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการนิเทศ 1-5 ปี ซึ่งมีร้อยละ 45.45 และ 36.36 ตามลำดับ สำหรับภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข อาจารย์ที่ทำหน้าที่นิเทศนศึกษาพยาบาล มีประสบการณ์ในการนิเทศ 3 กลุ่ม เท่ากัน คือ 1-5 ปี 6-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป ร้อยละ 30.00 (ดูตารางที่ 49 ในภาคผนวก ข.)

(3) ในเรื่องกระบวนการวิชาที่สอนและนิเทศในภาคปฏิบัติในแต่ละปีการศึกษา อาจารย์ส่วนใหญ่สอนและนิเทศ 2 กระบวนวิชา ซึ่งมีร้อยละ 58.67 อาจารย์ที่สอนและนิเทศ 1 กระบวนวิชา มีร้อยละ 24.00 หรือประมาณ 1 ใน 4 ของอาจารย์ทั้งหมด

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา (ดูตารางที่ 51 ในภาคผนวก ข.) พบว่า อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ และภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ สอนและนิเทศในภาคปฏิบัติ 2 กระบวนวิชา คิดเป็นร้อยละ 100.00 อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ภาควิชาบริหารการพยาบาล และภาควิชาการพยาบาลจิตเวช สอนและนิเทศในภาคปฏิบัติเพียง 1 กระบวนวิชา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100.00

3.1 การวางแผนการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน

การวางแผน ลักษณะของแผน และผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผน การนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน จากการสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาพยาบาล ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ลักษณะแผนการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล ตามความเห็น
ของอาจารย์นิเทศก์

ลักษณะของแผน	จำนวน	ร้อยละ
(1) แผนการนิเทศประจำวัน	40	53.33
(2) แผนการนิเทศประจำรายสัปดาห์หรือเดือน	31	41.33
(3) แผนการนิเทศระยะยาวตลอดการฝึกปฏิบัติงาน งานแต่ละกระบวนวิชา	64	85.33

จากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล ที่ทำโดยอาจารย์ผู้สอน ปรากฏว่า อาจารย์ผู้สอนทั้งหมดได้มีการวางแผนสำหรับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา และเมื่อวิเคราะห์ถึงลักษณะของแผนการนิเทศ ตามตารางที่ 11 นั้น ได้พบว่า ส่วนใหญ่เป็นแผนการนิเทศระยะยาว ตลอดการฝึกปฏิบัติงานแต่ละกระบวนวิชา ซึ่งมีร้อยละ 85.33 แผนการนิเทศประจำวัน มีร้อยละ 53.33 และแผนการนิเทศประจำสัปดาห์ หรือรายเดือน มีร้อยละ 41.33

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา (ดูในตารางที่ 52 ภาคผนวก ข.) ส่วนใหญ่ทุกภาควิชา มีลักษณะของแผนในการนิเทศการฝึกปฏิบัติ เป็นแผนการนิเทศระยะยาวตลอดการฝึกปฏิบัติงาน รายละเอียด มีดังนี้ ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ภาควิชาพยาบาลอายุรศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช มีแผนการนิเทศระยะยาว ร้อยละ 83.33 100.00, 92.85, 100.00 70.00, 88.88 และ 60.00 ตามลำดับ ยกเว้นภาควิชาบริหารการพยาบาล ที่มีแผนการนิเทศประจำรายสัปดาห์ หรือเดือน ร้อยละ 100.00

ตารางที่ 12 ผู้มีส่วนร่วมและลักษณะการมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการฝึก
ปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล ตามความเห็นของอาจารย์นิเทศก์

ผู้มีส่วนร่วมและลักษณะการมีส่วนร่วม ในการวางแผน	จำนวน	ร้อยละ
(1) ผู้มีส่วนร่วม		
- อาจารย์ท่านอื่น	71	94.67
- หัวหน้าทีก หรือพยาบาลประจำการ	27	36.00
- นักศึกษาพยาบาล	21	28.00
(2) ลักษณะการมีส่วนร่วม		
- ให้อบรมเพื่อวางแผน	57	76.00
- ร่วมตัดสินใจในการวางแผน	45	60.00
- ร่วมดำเนินการวางแผน	51	68.00
- ไม่มีผู้ร่วมวางแผน	1	1.33

จากตารางที่ 12 ตามความเห็นของอาจารย์นิเทศก์ ในการวางแผน
การนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลนั้น ผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผน
คือ อาจารย์ท่านอื่น ๆ ซึ่งมีร้อยละ 94.67

ลักษณะของการมีส่วนร่วมในแผนการฝึกปฏิบัติงานนั้น ส่วนใหญ่จะ
ให้อบรมเพื่อวางแผน ซึ่งมีร้อยละ 76.00 และมีส่วนร่วมดำเนินการวางแผนการฝึก
ปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลด้วย ซึ่งมีร้อยละ 68.00

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา ในการวางแผนการนิเทศการฝึก
ปฏิบัติงานนั้น พบว่า อาจารย์ทุกภาควิชา ร่วมวางแผนกับอาจารย์ท่านอื่น ๆ ราย
ละเอียดยังนี้ คือ ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์
และนรีเวชวิทยา ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวช-
ศาสตร์ ภาควิชาบริหารการพยาบาล และภาควิชาการพยาบาลจิตเวช ร่วมวางแผน

กับอาจารย์ท่านอื่น ร้อยละ 100.00 ส่วนภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน และ ภาค
วิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ร่วมวางแผนกับอาจารย์ท่านอื่น คิดเป็นร้อยละ 83.33
และ 81.81 ตามลำดับ (ดูในตารางที่ 53 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 13 การมีส่วนร่วมของนักศึกษาพยาบาลในการวางแผนการนิเทศการฝึกปฏิบัติ ตามความเห็นของนักศึกษาพยาบาล

การมีส่วนร่วมในการวางแผน	นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษาพยาบาลปี 3		นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน						
- เคย	32	30.77	21	26.58	23	29.12
- ไม่เคย	72	69.23	58	73.42	56	70.87
(2) ลักษณะการมีส่วนร่วมในการวางแผน						
- ให้ข้อมูล	29	90.63	17	80.95	21	91.30
- ช่วยตัดสินใจ	3	9.37	4	19.05	2	8.70

จากตารางที่ 13 นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ปีที่ 3 และ ปีที่ 4 ส่วนใหญ่ ไม่เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการฝึกปฏิบัติ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 69.23 73.42 และ 70.87 ตามลำดับ หรือประมาณ 2 ใน 3 ส่วนของนักศึกษาทั้งหมด ในแต่ละชั้นปีการศึกษา

เฉพาะนักศึกษาพยาบาลที่เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนลักษณะของการมีส่วนร่วมในการวางแผน คือ การให้ข้อมูลจะมี ร้อยละ 90.63, 80.95 และ 91.30 ของนักศึกษาในชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ สำหรับผู้ที่เคยมีส่วนร่วม ในฐานะช่วยตัดสินใจนั้นมีเพียงร้อยละ 9.37, 19.05 และ 8.70 ของนักศึกษา ในชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

3.2 การจัดการนิเทศการฝึกปฏิบัติทาง

การจัดการนิเทศการฝึกปฏิบัติทางของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับเรื่องดังต่อไปนี้ คือ

3.2.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติทาง

3.2.2 การดำเนินการนิเทศการฝึกปฏิบัติทาง

3.2.3 การประเมินผลจัดการนิเทศการฝึกปฏิบัติทาง

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอเป็นตารางแต่ละเรื่อง ๆ สำหรับตารางแสดงข้อมูลที่วิเคราะห์เป็นรายภาควิชาชั้นได้เสนอไว้ ในภาคผนวก ข.

3.2.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติทาง

เมื่อนักศึกษาฝึกปฏิบัติจะต้องให้ความรู้ทั้งในระยะก่อนฝึก ระหว่างฝึก และหลังการฝึกปฏิบัติ จากการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาล อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาพยาบาล ได้แสดงความคิดเห็น ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 ผู้จัดโปรแกรมการให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา
พยาบาล ตามความเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

ผู้จัดโปรแกรม	อาจารย์- นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) อาจารย์นิเทศก์	75	100.00	103	99.04	79	100.00	77	97.47
(2) หัวหน้าทีก	15	20.00	17	16.35	14	17.72	26	32.91
(3) พยาบาลประจำการ	4	5.33	20	19.23	24	30.38	14	17.72
(4) ผู้ตรวจการ	2	2.67	0	0	0	0	2	2.53
(5) แพทย์	0	0	0	0	0	0	11	13.92

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ผู้จัดโปรแกรมในการให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล สำหรับอาจารย์ผู้สอนทั้งหมดได้ให้ข้อมูลว่า อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้จัดโปรแกรมให้นักศึกษาพยาบาล (ดูรายละเอียดในตารางที่ 54 ภาคผนวก ข.) เช่นเดียวกันในกลุ่มนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ได้ให้ข้อมูลว่า ผู้ที่จัดโปรแกรมการให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลก็คือ อาจารย์นิเทศก์ ซึ่งนักศึกษาพยาบาลที่ให้ข้อมูลในลักษณะนี้ มีร้อยละ 99.04 100.00 และ 97.47 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ลักษณะของการให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงาน ตามความเห็นของ
อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

ลักษณะการให้ความรู้	อาจารย์- นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ใช้วิธีสอนหลาย ๆ อย่าง	55	73.33	32	30.76	29	36.70	28	35.44
(2) ฝึกปฏิบัติจากงาน ไปหายาก	50	66.67	46	44.23	21	26.58	15	18.98
(3) ทบทวนความรู้เดิม ก่อนลงมือฝึกปฏิบัติ	66	88.00	37	35.57	44	55.69	36	45.56
(4) ให้อุปกรณ์ช่วยหลาย ๆ ประเภท	57	76.00	35	33.65	46	58.22	36	45.56
(5) ฝึกปฏิบัติงานสอดคล้องกับ การเรียน ทางทฤษฎี	61	81.33	85	81.73	21	26.58	32	40.50

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ลักษณะการให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ
งานของอาจารย์นิเทศก์ ส่วนใหญ่ คือ การทบทวนความรู้เดิมก่อนลงมือฝึกปฏิบัติ และ
การฝึกปฏิบัติงานสอดคล้องกับการเรียนทางทฤษฎี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 88.00 และ
81.33 ตามลำดับ นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการฝึก
ปฏิบัติงานจากอาจารย์นิเทศก์ ในลักษณะการฝึกปฏิบัติงานสอดคล้องกับการเรียนทาง
ทฤษฎี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 81.73 นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 3 ได้รับความรู้จากอาจารย์
นิเทศก์ ในลักษณะที่อาจารย์ให้อุปกรณ์ช่วยหลาย ๆ ประเภท และทบทวนความรู้เดิม
ก่อนลงมือฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 58.22 และ 55.69 ตามลำดับ สำหรับ

นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 4 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานจากอาจารย์นิเทศก์
ใน 3 ลักษณะ ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ทบทวนความรู้เดิมก่อนลงมือฝึกปฏิบัติ และการ
ดูแลผู้ป่วยหลาย ๆ ประเภท คิดเป็นร้อยละ 45.56 เท่ากัน การฝึกปฏิบัติงานสอ-
คล้องกับการเรียนทางทฤษฎี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40.50

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา พบว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึก
ปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศก์ แต่ละภาควิชามีดังนี้ อาจารย์ภาควิชาการพยาบาล
พื้นฐาน ส่วนใหญ่ใช้การให้ความรู้ในลักษณะทบทวนความรู้เดิมก่อนลงมือฝึกปฏิบัติ
และฝึกปฏิบัติสอดคล้องกับการเรียนทางทฤษฎี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 91.66 เท่ากัน
อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ทุกคนให้ความรู้แก่นักศึกษาพยาบาลในลักษณะ
การใช้วิธีสอนหลาย ๆ อย่าง ฝึกปฏิบัติจากง่ายไปหายาก และทบทวนความรู้เดิมก่อน
ลงมือฝึกปฏิบัติ อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ส่วนใหญ่ให้ความรู้ใน
ลักษณะการให้นักศึกษาคู่มือผู้ป่วยหลาย ๆ ประเภท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 92.85 อาจารย์
ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข
และอาจารย์ภาควิชาบริหารการพยาบาล ทุกคนให้ความรู้แก่นักศึกษาในลักษณะทบทวน
ความรู้เดิมก่อนลงมือฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์
ทุกคนให้ความรู้แก่นักศึกษาโดยการให้คูป่มือผู้ป่วยหลาย ๆ ประเภท สำหรับอาจารย์
ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช ส่วนใหญ่ให้ความรู้แก่นักศึกษาโดยใช้วิธีการสอนหลาย ๆ
อย่าง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 80.00 (ดูในตารางที่ 61 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 16 เทคนิควิธีการสอนเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานตามความเห็นของอาจารย์-
นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

วิธีการให้ความรู้	อาจารย์- นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บรรยาย	34	45.33	63	60.57	42	53.16	56	70.88
อภิปราย	60	80.00	22	21.15	35	44.30	21	26.58
สาธิต	62	82.67	94	90.38	48	60.75	32	40.50
ให้คำแนะนำ	73	97.33	85	81.73	64	81.01	57	72.15
สอนข้างเตียงผู้ป่วย	60	80.00	72	69.23	45	56.96	44	55.69
สังเกตปฏิบัติการของผู้ป่วย	43	57.33	46	44.23	62	78.48	36	45.56

จากตารางที่ 16 แสดงว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้เทคนิคในการสอนเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ โดยวิธีการให้คำแนะนำ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 97.33 สำหรับนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติโดยวิธีการสาธิต ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 90.38 นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 3 ส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากอาจารย์โดยการให้คำแนะนำ และให้สังเกตปฏิบัติการของผู้ป่วย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 81.01 และ 78.48 ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 4 นั้น ส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากอาจารย์นิเทศก์โดยการให้คำแนะนำ และการบรรยาย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 72.15 และ 70.88

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา พบว่า อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน และภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ทุกคนใช้วิธีการสอนโดยให้คำแนะนำ และการสอนข้างเตียงผู้ป่วย อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ทุกคนใช้วิธีการสอนโดยการอภิปราย การให้คำแนะนำและการสอนข้างเตียงผู้ป่วย

อาจารย์พิเศษภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนโดยการให้คำแนะนำและการสอนข้างเตียงผู้ป่วย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 90.90 อาจารย์พิเศษภาควิชาการพยาบาลสาขารพสุช และภาควิชาบริหารการพยาบาล ทุกคนใช้วิธีการสอนโดยการให้คำแนะนำ อาจารย์พิเศษภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ทุกคนใช้วิธีการสอน 3 วิธี คือ การสาธิต การให้คำแนะนำ และการสอนข้างเตียงผู้ป่วย ส่วนอาจารย์พิเศษภาควิชาการพยาบาลจิตเวช ทุกคนใช้วิธีการสอนโดยการอภิปราย (ดูในตารางที่ 64 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 17 วิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติแก่นักศึกษา ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน ตามความเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

วิธีการให้ความรู้	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) จัดปฐมนิเทศ	75	100.00	58	55.77	71	89.87	71	89.87
(2) ให้อ่านคู่มือการ ฝึกปฏิบัติงาน	71	94.67	74	71.15	64	81.01	72	91.13
(3) ทบทวนความรู้ ทางทฤษฎี	60	80.00	87	83.65	68	86.08	51	64.55

จากตารางที่ 17 แสดงว่า วิธีการให้ความรู้แก่นักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานก่อนการฝึกปฏิบัติ อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ได้ใช้วิธีการจัดปฐมนิเทศ และให้อ่านคู่มือการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100.00 และ 94.67 ตามลำดับ ส่วนการทบทวนความรู้ทางทฤษฎีนั้น อาจารย์นิเทศก์ใช้วิธีการให้ความรู้โดยวิธีนี้ คิดเป็นร้อยละ 80.00

นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากอาจารย์นิเทศก์โดยวิธีทบทวนความรู้ทางทฤษฎี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 83.65 นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 3 ได้รับความรู้จากอาจารย์นิเทศก์หลายวิธีด้วยกัน กล่าวคือ การจัดปฐมนิเทศคิดเป็นร้อยละ 89.87 การทบทวนความรู้ทางทฤษฎี คิดเป็นร้อยละ 86.08 และการให้อ่านคู่มือการฝึกปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 81.01 นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 4 ส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากอาจารย์นิเทศก์ 2 วิธี คือ การให้อ่านคู่มือการฝึกปฏิบัติงาน มีร้อยละ 91.13 และ การจัดปฐมนิเทศ มีร้อยละ 89.87

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา พบว่า อาจารย์นิเทศก์ทุกภาควิชาจัดให้มีการปฐมนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 100.00 อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช ให้ความรู้แก่นักศึกษาโดยให้อ่านคู่มือการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100.00 สำหรับภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข ให้ความรู้แก่นักศึกษาทุกวิธี คือ จัดปฐมนิเทศ ให้อ่านคู่มือการฝึกปฏิบัติงาน และมอบหมายความรู้ทางทฤษฎี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100.00 (ดูในตารางที่ 58 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 18 ประเภทของความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติที่ให้นักศึกษา
 ใ้รับก่อนการฝึกปฏิบัติงานตามความเห็นรองอธิการบดีนิเทศน์และ
 นักศึกษาพยาบาล

ประเภทของความรู้	อาจารย์ นิเทศน์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ลักษณะการฝึก ปฏิบัติงาน	74	98.67	90	86.54	72	91.14	77	97.46
(2) ระเบียบข้อบังคับ ของโรงพยาบาล	46	61.33	32	30.77	33	41.77	23	29.11
(3) การใช้กระบวน การพยาบาล	69	92.00	92	88.46	71	89.87	75	44.30
(4) ลักษณะปัญหาของ ผู้ป่วย	64	85.33	94	90.38	58	73.42	28	35.44
(5) วิธีการนิเทศงาน ของอาจารย์	62	82.67	32	30.76	52	65.82	50	63.29
(6) วิธีการประเมินผล การฝึกปฏิบัติงาน	69	92.00	40	38.46	63	79.74	64	81.01

จากตารางที่ 18 ข้อมูลที่แสดงเกี่ยวกับประเภทของความรู้ที่ให้นักศึกษา
 ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์นิเทศน์ส่วนใหญ่จะให้ความรู้แก่นักศึกษาพยาบาลก่อนการ
 ฝึกปฏิบัติ ในเรื่องลักษณะการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 98.67 การใช้กระบวน
 การพยาบาลและวิธีการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 92.00 เท่ากัน
 สำหรับลักษณะปัญหาของผู้ป่วยและวิธีการนิเทศงานของอาจารย์นั้น ให้นักศึกษา คิด
 เป็นร้อยละ 85.33 และ 82.67 ตามลำดับ

นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ได้รับความรู้ก่อนการฝึกปฏิบัติงานจากอาจารย์
นิเทศก์ เกี่ยวกับเรื่องลักษณะปัญหาของผู้ป่วย การใช้กระบวนการพยาบาลและลักษณะ
การฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 90.38, 88.46 และ 86.54 ตามลำดับ

นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 3 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานจากอาจารย์
นิเทศก์ ก่อนการฝึกปฏิบัติในเรื่องลักษณะการฝึกปฏิบัติงาน การใช้กระบวนการพยาบาล
และวิธีการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 91.14, 89.87 และ 79.74
ตามลำดับ

สำหรับนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 4 ส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ
จากอาจารย์นิเทศก์ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ลักษณะการฝึกปฏิบัติ
งาน คิดเป็นร้อยละ 97.46 และวิธีการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ
81.01

ถ้าพิจารณาแต่ละภาควิชา อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน
ทุกคนให้ความรู้แก่นักศึกษาก่อนการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับลักษณะปัญหาของผู้ป่วย อาจารย์
นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ทุกคนให้ความรู้แก่นักศึกษา ในเรื่องลักษณะ
การฝึกปฏิบัติงาน การใช้กระบวนการพยาบาล ลักษณะปัญหาของผู้ป่วย วิธีการ
นิเทศงาน และวิธีการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการ
พยาบาลอายุรศาสตร์ทุกคนให้ความรู้ในเรื่องลักษณะการฝึกปฏิบัติงาน การใช้กระบวนการ
พยาบาลและวิธีการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาศัลยศาสตร์
และนรีเวชวิทยา ทุกคนให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะการฝึกปฏิบัติงาน และการใช้กระบวนการ
พยาบาล อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุขทุกคนให้ความรู้เกี่ยวกับ
เรื่องลักษณะการฝึกปฏิบัติงาน วิธีการนิเทศงานและวิธีการประเมินผลการฝึกปฏิบัติ
อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลกุมาร เวชศาสตร์ทุกคนให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะการ
ฝึกปฏิบัติงาน ก่อนที่นักศึกษาจะฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาบริหารการ-
พยาบาลทุกคนให้ความรู้แก่นักศึกษา ในเรื่องลักษณะการฝึกปฏิบัติงาน ระเบียบข้อบังคับ
ของโรงพยาบาล วิธีการนิเทศงานและวิธีการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน สำหรับ
อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลจิตเวชทุกคนให้ความรู้แก่นักศึกษาในทุก ๆ เรื่อง
ยกเว้นลักษณะปัญหาของผู้ป่วย ให้คิดเป็นร้อยละ 80.00 (ดูในตารางที่ 59 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 19 เทคนิควิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษาพยาบาล
ในระหว่างการฝึกปฏิบัติงาน ตามความเห็นของอาจารย์นิเทศก์และ
นักศึกษาพยาบาล

เทคนิควิธีการให้ ความรู้ที่ให้ระหว่าง การฝึกปฏิบัติ	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ประชุมชี้แนะแนว ทางการพยาบาล (Pre-conference)	73	97.33	79	75.96	74	93.67	44	55.69
(2) ประชุมปรึกษาหารือ ข้างเคียงผู้ช่วย	55	73.33	62	59.61	54	68.35	45	56.96
(3) ให้คำแนะนำเมื่อ นักศึกษามีปัญหาใน การฝึกปฏิบัติงาน	73	97.33	97	93.26	71	89.87	59	74.68
(4) สภาวิชาการพยาบาล บาลเมื่อนักศึกษา มีปัญหา	65	86.67	88	84.61	55	69.62	25	31.65

จากตารางที่ 19 อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ให้ความรู้แก่นักศึกษาพยาบาลใน
ระหว่างการฝึกปฏิบัติ โดยใช้วิธีประชุมชี้แนะแนวทางการพยาบาล (Pre-conference)
และให้คำแนะนำเมื่อนักศึกษามีปัญหาในการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 97.33
เท่ากัน ใช้วิธีสภาวิชาการพยาบาลเมื่อนักศึกษามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 86.67

นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ได้รับความรู้จากอาจารย์นิเทศก์ ระหว่างการฝึก
ปฏิบัติงานโดยวิธีให้คำแนะนำเมื่อนักศึกษามีปัญหาในการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งคิดเป็น
ร้อยละ 93.26 และอาจารย์สภาวิชาการพยาบาลเมื่อนักศึกษามีปัญหา คิดเป็นร้อยละ

84.61 สำหรับนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 3 ส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากอาจารย์พิเศษ ระหว่างการฝึกปฏิบัติงานโดยวิธีประชุมชี้แนะแนวทางการพยาบาล (Pre-conference) ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 93.67 และอาจารย์ให้คำแนะนำเมื่อนักศึกษามีปัญหาในการฝึกปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 89.8๓ ส่วนนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 4 ส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากอาจารย์พิเศษ โดยวิธีการให้คำแนะนำเมื่อนักศึกษามีปัญหาในการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 74.68

เมื่อพิจารณาแต่ละภาควิชา พบว่า อาจารย์พิเศษทุกคน ทุกภาควิชา ใช้วิธีประชุมชี้แนะแนวทางการพยาบาล (Pre-conference) ยกเว้นอาจารย์ภาควิชาบริหารการพยาบาล ใช้วิธีนี้ร้อยละ 33.33 อาจารย์พิเศษภาควิชาการพยาบาล ศัลยศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาควิชาการพยาบาล สาธารณสุข ภาควิชาบริหารการพยาบาล และภาควิชาการพยาบาลจิตเวช ทุกคนให้ความรู้โดยใช้วิธีให้คำแนะนำเมื่อนักศึกษามีปัญหาในการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์พิเศษภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ทุกคนใช้วิธีการให้ความรู้แก่นักศึกษาพยาบาลโดยวิธีวิธีการพยาบาลให้เมื่อนักศึกษามีปัญหา สำหรับอาจารย์พิเศษภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ทุกคนใช้วิธีการให้ความรู้แก่นักศึกษาพยาบาลดังกล่าวแล้วทุกวิธี (ดูในตารางที่ 62 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 20 วิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษาพยาบาลหลังการฝึกปฏิบัติงาน ตามความเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

วิธีการให้ความรู้ หลังการฝึกปฏิบัติ งาน	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ประชุมปรึกษา หรือให้ข้อมูล ย้อนกลับ (Post- conference)	70	93.33	63	60.57	60	75.94	50	63.29
(2) แนะนำการฝึกปฏิบัติ งานที่ควรแก้ไข	63	84.00	91	87.50	62	78.48	47	59.49

จากตารางที่ 20 แสดงว่า หลังจากการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์นิเทศก์ให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษาพยาบาล โดยใช้วิธีประชุมปรึกษาหารือให้ข้อมูลย้อนกลับ (Post-conference) ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 93.33 นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ได้รับความรู้จากอาจารย์นิเทศก์หลังการฝึกปฏิบัติโดยวิธีแนะนำการฝึกปฏิบัติงานที่ควรแก้ไข ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 87.50 นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 3 ได้รับความรู้จากอาจารย์นิเทศก์โดยวิธีประชุมปรึกษาหารือให้ข้อมูลย้อนกลับ และแนะนำการฝึกปฏิบัติงานที่ควรแก้ไข ใกล้เคียงกันคิดเป็นร้อยละ 75.94 และ 78.42 ตามลำดับ สำหรับนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 4 ได้รับความรู้หลังการฝึกปฏิบัติงานโดยวิธีประชุมปรึกษาหารือให้ข้อมูลย้อนกลับ และแนะนำการฝึกปฏิบัติงานที่ควรแก้ไข ใกล้เคียงกันเช่นกัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 63.29 และ 59.49 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา หลังการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์นิเทศก์ทุกภาควิชาให้ความรู้โดยวิธีประชุมปรึกษาหารือให้ข้อมูลย้อนกลับ (Post-conference) และแนะนำการฝึกปฏิบัติที่ควรแก้ไขทั้ง 2 วิธีใกล้เคียงกันทุกภาควิชา (ดังแสดงในตารางที่ 63 ภาคผนวก ข.)

3.2.2 การดำเนินการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน

ในการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์โค้มนิเทศนักศึกษาอย่างไร และนักศึกษาได้รับการนิเทศจากอาจารย์อย่างไร จากการสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษา ผลของข้อมูลที่ได้ แสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 21 ผู้ที่ร่วมรับผิดชอบในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน ตามความเห็นของอาจารย์-นิเทศก์

ผู้ที่ร่วมรับผิดชอบ	จำนวน	ร้อยละ
(1) อาจารย์นิเทศท่านอื่นในภาควิชา	66	88.00
(2) หัวหน้าคึก	39	52.00
(3) พยายามประจำการ	36	48.00
(4) ไม่มีผู้ร่วมรับผิดชอบ	5	6.67

จากตารางที่ 21 ผู้ที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล อาจารย์นิเทศส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า คือ อาจารย์ท่านอื่น ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 88.00 และไม่มีผู้ร่วมรับผิดชอบในการนิเทศเลย มีเพียงร้อยละ 6.67

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา พบว่า อาจารย์นิเทศทุกคนของภาควิชาการพยาบาลคัลยศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ และภาควิชาบริหารการพยาบาล เห็นว่า อาจารย์ท่านอื่นมีส่วนรับผิดชอบในการนิเทศการฝึกปฏิบัติ (ดูในตารางที่ 65 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 22 ลักษณะการฝึกปฏิบัติงานที่ดำเนินการโดยอาจารย์นิเทศก์ในคณะพยาบาล-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามความเห็นของอาจารย์นิเทศก์และ
นักศึกษาพยาบาล

ลักษณะการฝึกปฏิบัติงาน	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) เรียนทฤษฎีและ ฝึกปฏิบัติงานไป ด้วยกัน	57	76.00	80	76.92	72	91.14	30	37.97
(2) เรียนทฤษฎีจบแล้ว ฝึกปฏิบัติงาน	23	30.67	24	23.08	4	5.06	46	58.25
(3) ฝึกปฏิบัติงาน อย่างเดียว	4	5.33	0	0	3	3.80	3	3.80

จากตารางที่ 22 พบว่า ลักษณะการฝึกปฏิบัติงานที่ปฏิบัติโดยอาจารย์นิเทศก์
คือ เรียนทฤษฎีและฝึกปฏิบัติไปด้วยกัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 76.00 สำหรับนักศึกษา-
พยาบาล ปีที่ 2 และปีที่ 3 ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการฝึกปฏิบัติที่ได้รับจากอาจารย์
นิเทศก์ว่าเป็นการเรียนทฤษฎีและฝึกปฏิบัติไปด้วยกัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 76.92 และ
91.14 ตามลำดับ แต่ที่นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 4 ได้ให้ข้อมูลว่าได้รับการนิเทศจาก
อาจารย์นิเทศก์ในลักษณะของการเรียนทฤษฎีจบแล้วจึงฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ
58.23

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา พบว่า ลักษณะการฝึกปฏิบัติงาน ภาควิชา
การพยาบาลพื้นฐาน ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ภาควิชาบริหารการพยาบาล
และภาควิชาการพยาบาลจิตเวช ได้ดำเนินการโดยให้เรียนทฤษฎีและฝึกปฏิบัติงาน
ไปด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ทุกภาควิชา ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์

ตารางที่ 23 ลักษณะการนิเทศของอาจารย์นิเทศระหว่างการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา-
พยาบาล ความความเห็นของอาจารย์นิเทศและนักศึกษาพยาบาล

ลักษณะการนิเทศ	อาจารย์ นิเทศ		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) อาจารย์ดูแลอย่าง ใกล้ชิดตลอดเวลา	40	53.33	75	72.12	25	31.65	7	8.86
(2) อาจารย์ให้คำแนะนำ และปล่อยให้ให้นักศึกษา ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง	22	29.33	22	21.15	21	26.58	41	51.90
(3) อาจารย์ให้นักศึกษา ปฏิบัติงานเองและมา ปรึกษาเมื่อมีปัญหา	5	6.67	5	4.81	23	29.11	25	31.65
(4) อาจารย์ให้นักศึกษา ปฏิบัติงานเองและ ประเมินผลหลังการ ปฏิบัติ	0	0	2	1.92	7	8.86	6	7.59
(5) อาจารย์ให้คำแนะนำ และดูแลอย่างใกล้ชิด	0	0	0	0	1	1.27	0	0
(6) อาจารย์ให้ความช่วย- เหลือแล้วแต่ลักษณะ ของผู้ป่วย	1	1.34	0	0	2	2.53	0	0
(7) อาจารย์ดูแลใกล้ชิด ในระยะแรกและให้ นักศึกษาปฏิบัติเองและ ประเมินผลทีหลัง	4	5.33	0	0	0	0	0	0

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ลักษณะการนิเทศฯ	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(8) อาจารย์ให้คำแนะนำ และให้นักศึกษาปฏิบัติ งานเอง มาปรึกษา เมื่อมีปัญหา	3	4.00	0	0	0	0	0	0
รวม	75	100.00	104	100.00	79	100.00	79	100.00

จากตารางที่ 23 อาจารย์นิเทศก์ประมาณครึ่งหนึ่งได้ใช้วิธีการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 53.33 และอีกประมาณ 1 ใน 4 ของอาจารย์นิเทศก์ ได้ใช้วิธีการแนะนำแล้วปล่อยให้ นักศึกษาปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งมีร้อยละ 29.33 นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ส่วนใหญ่ ได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศก์โดยที่อาจารย์ดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 72.12 สำหรับนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 3 ได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศก์แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ใกล้เคียงกัน คือ ได้รับการดูแลจากอาจารย์อย่างใกล้ชิด คิดเป็นร้อยละ 31.65 นักศึกษาปฏิบัติงานเองและมาปรึกษาอาจารย์เมื่อมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 29.11 และอาจารย์ให้คำแนะนำและปล่อย นักศึกษาฝึกปฏิบัติเอง คิดเป็นร้อยละ 26.58 ส่วนนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 4 ส่วนใหญ่ ได้รับการนิเทศจากอาจารย์ โดยอาจารย์ให้คำแนะนำและปล่อยให้ นักศึกษาปฏิบัติงานเอง คิดเป็นร้อยละ 51.90 และนักศึกษาฝึกปฏิบัติเอง มาปรึกษาอาจารย์เมื่อมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 31.65

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา พบว่า อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข ภาควิชาการ-พยาบาลศัลยศาสตร์ และภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ดูแล

นักศึกษาอย่างใกล้ชิด คิดเป็นร้อยละ 91.66, 71.42, 60.00, 45.45 และ
 45.45 ตามลำดับ อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช และภาควิชาการพยาบาล
 กุมารเวชศาสตร์ ส่วนใหญ่เห็นเหตุการณ์ปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลในลักษณะให้
 คำแนะนำและปล่อยให้ นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานเอง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 80.00 และ
 55.56 ตามลำดับ (ดูในตารางที่ 60 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 24 กิจกรรมในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานตามความเห็นของอาจารย์นิเทศก์
และนักศึกษาพยาบาล

กิจกรรม	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) เยี่ยมตรวจการ พยาบาล	51	68.00	47	45.19	43	54.43	35	44.30
(2) การประชุมปรึกษา ทางพยาบาล	53	70.67	28	26.92	54	68.35	31	39.24
(3) การสาธิต	60	80.00	86	82.69	37	46.83	27	34.17
(4) การให้คำปรึกษา แนะนำ	71	94.67	92	88.46	69	87.34	70	88.60
(5) การแก้ปัญหา	60	80.00	66	63.46	42	53.16	24	30.37
(6) การสังเกต	69	92.00	75	72.11	64	81.01	43	54.43
(7) การร่วมมือปฏิบัติ งาน	49	65.33	56	53.84	47	59.49	30	37.97

จากตารางที่ 24 แสดงว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ที่อาจารย์นิเทศก์ใช้ในการ
นิเทศการฝึกปฏิบัติงาน คือ การให้คำปรึกษาแนะนำ และการสังเกต ซึ่งคิดเป็น
ร้อยละ 94.67 และ 92.00 ตามลำดับ สำหรับนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ส่วนใหญ่
ได้รับการนิเทศจากอาจารย์ โดยการให้คำปรึกษาแนะนำ และการสาธิต ซึ่งคิดเป็น
ร้อยละ 88.46 และ 82.69 ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 3 ได้รับการ
นิเทศจากอาจารย์ โดยการให้คำปรึกษาแนะนำ และการสังเกต ซึ่งคิดเป็นร้อยละ
87.34 และ 81.01 ตามลำดับ นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 4 ส่วนใหญ่ได้รับการนิเทศ
โดยการให้คำปรึกษาแนะนำ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 88.60

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา พบว่า อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน และภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ทุกคนใช้กิจกรรมในการนิเทศการฝึกปฏิบัติโดยการให้คำปรึกษาแนะนำ อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ทุกคนใช้กิจกรรมในการนิเทศการฝึกปฏิบัติโดยการประชุมปรึกษาทางการพยาบาล และการสังเกต อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาทุกคนนิเทศการฝึกปฏิบัติตังงานนักศึกษาโดยใช้กิจกรรมการให้คำปรึกษาแนะนำ และการสังเกต อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ทุกคนนิเทศการฝึกปฏิบัติตังงานนักศึกษาพยาบาลโดยการสาธิตและการสังเกต อาจารย์ภาควิชาการบริบาลพยาบาลทุกคนใช้กิจกรรมนิเทศการฝึกปฏิบัติโดยการประชุมปรึกษาทางการพยาบาล และการให้คำปรึกษาแนะนำ อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลจิตเวชทุกคนใช้กิจกรรมนิเทศการฝึกปฏิบัติโดยการให้คำปรึกษาแนะนำ และการสังเกต สำหรับภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้กิจกรรมในการนิเทศการฝึกปฏิบัติหลาย ๆ กิจกรรม คือ การสาธิต การให้คำปรึกษาแนะนำ การแก้ปัญหา การสังเกต และการร่วมมือปฏิบัติงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 90.00 ทุกกิจกรรม (ดูในตารางที่ 67 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 25 ฐานะของอาจารย์ในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน ตามความเห็นของอาจารย์-
นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

ฐานะของอาจารย์	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ผู้ให้ความช่วยเหลือ	69	92.00	67	64.42	46	58.22	48	60.75
(2) ผู้ให้คำแนะนำ	74	98.67	99	95.19	72	91.13	68	86.07
(3) ผู้ประสานงาน	56	74.67	40	38.46	28	35.44	30	37.97
(4) ผู้ควบคุม	0	0	0	0	2	1.27	0	0
(5) ผู้ประเมินผล	1	1.33	0	0	0	0	2	1.27

จากตารางที่ 25 อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าฐานะของอาจารย์ในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน คือเป็นผู้ให้คำแนะนำ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 98.67 เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 92.00 สำหรับในทัศนะของนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ส่วนใหญ่เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์อยู่ในฐานะผู้ให้คำแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 95.19, 91.13 และ 86.07 ตามลำดับ

จากความความคิดเห็นของอาจารย์ เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข ทุกคนเห็นว่าอาจารย์นิเทศก์อยู่ในฐานะเป็นผู้ให้คำแนะนำและเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ส่วนอาจารย์ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา และอาจารย์ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ทุกคนเห็นว่าอาจารย์อยู่ในฐานะผู้ให้คำแนะนำเท่านั้น อาจารย์ภาควิชาการบริหารพยาบาล ทุกคนเห็นว่า อาจารย์นิเทศก์อยู่ในฐานะผู้ประสานงานและผู้ให้คำแนะนำ สำหรับอาจารย์ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช ส่วนใหญ่เห็นว่าอาจารย์นิเทศก์อยู่ในฐานะผู้ให้คำแนะนำและผู้ให้ความช่วยเหลือ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 80.00 (ดูในตารางที่ 56 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 26 สัดส่วนของเวลาที่อาจารย์นิเทศก์ในนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา และนักศึกษาได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศก์ เมื่อเทียบกับเวลาของการฝึกปฏิบัติทั้งหมด ตามความเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

เวลาในการนิเทศ เมื่อเทียบกับเวลา ของการฝึกปฏิบัติ	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ร้อยละ 1-25 ของ								
เวลาภาคปฏิบัติ	4	5.33	23	22.12	35	44.30	54	68.35
ร้อยละ 26-50 ของ								
เวลาภาคปฏิบัติ	11	14.67	25	24.04	28	35.45	21	26.59
ร้อยละ 51-75 ของ								
เวลาภาคปฏิบัติ	24	32.00	41	39.42	12	15.19	4	5.06
ร้อยละ 76-100 ของ								
เวลาภาคปฏิบัติ	36	48.00	15	14.42	4	5.06	0	0
รวม	75	100.00	104	100.00	79	100.00	79	100.00

จากตารางที่ 26 อาจารย์นิเทศก์ครึ่งหนึ่งใช้เวลาในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ร้อยละ 76-100 ของเวลาภาคปฏิบัติทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 48.00

นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ส่วนใหญ่ได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศก์ ร้อยละ 51-75 ของเวลาภาคปฏิบัติทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 39.42 ส่วนนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 3 และปีที่ 4 ส่วนใหญ่ได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศก์ ร้อยละ 1-25 ของเวลาภาคปฏิบัติทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 44.30 และ 68.35 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน และ

ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ใช้เวลาในการนิเทศนักศึกษาพยาบาล
 ร้อยละ 76-100 ของเวลาภาคปฏิบัติ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100.00, 72.72,
 58.33 และ 57.14 ตามลำดับ สำหรับอาจารย์ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวช-
 ศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสาธาณสุข และภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์
 ใช้เวลาในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ประมาณร้อยละ 51-75 ของเวลา
 ภาคปฏิบัติทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 66.66, 50.00 และ 45.45 ตามลำดับ
 (ดูในตารางที่ 57. ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 27 วิธีการสร้างขวัญและกำลังใจของอาจารย์นิเทศก์ขณะฝึกปฏิบัติงาน
ตามความเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

วิธีการสร้างขวัญและ กำลังใจ	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ให้ความเป็น กันเอง	71	94.67	84	80.76	62	78.48	67	84.81
(2) ชมเชยเมื่อปฏิบัติ งานถูกต้อง	73	97.33	47	45.19	35	44.30	30	37.97
(3) รับฟังขอเสนอแนะ จากนักศึกษา	0	0	64	61.53	51	64.55	48	60.75
(4) มีสัมพันธภาพที่ดี	73	97.33	84	80.76	53	67.08	54	68.35

จากตารางที่ 27 แสดงว่า อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่สร้างขวัญและกำลังใจให้นักศึกษา โดยใช้วิธีชมเชยเมื่อนักศึกษาปฏิบัติงานถูกต้อง สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักศึกษา และให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 97.33, 97.33 และ 94.67 ตามลำดับ นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ใ้รับกำลังใจจากอาจารย์นิเทศก์ โดยที่อาจารย์นิเทศก์ให้ความเป็นกันเอง และมีสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 80.76 เท่ากัน สำหรับนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 3 และปีที่ 4 ส่วนใหญ่เห็นว่า ใ้รับกำลังใจจากอาจารย์นิเทศก์โดยการที่อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 78.48 และ 84.81 ตามลำดับ

อาจารย์แต่ละภาควิชาทุกคนใ้กำลังใจแก่นักศึกษาค้วยการให้ความเป็นกันเอง ชมเชยนักศึกษา และสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักศึกษา ยกเว้นอาจารย์ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ซึ่งส่วนใหญ่ใ้กำลังใจแก่นักศึกษา โดยการให้ความเป็นกันเอง และชมเชยนักศึกษา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 91.66 อาจารย์ภาควิชาการ-

พยายามอายุรศาสตร์ ทุกคนให้กำลังใจแก่นักศึกษาโดยการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีแก่นักศึกษาพยาบาล (ดูในตารางที่ 66 ภาคผนวก ข.)

3.2.3 การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน

การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานจะประกอบด้วย ผู้ที่ทำหน้าที่ในการประเมินผล วิธีการประเมินผล สาระในการประเมินผลการฝึกปฏิบัติ ผลการวิเคราะห์จะแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 28 วิธีการควบคุมคุณภาพในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน ตามความเห็น
ของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

วิธีการควบคุม	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ทิศทางคุณลักษณะฝึก ปฏิบัติ	71	94.67	79	75.96	50	63.29	39	49.30
(2) ปฏิบัติงานพร้อม นักศึกษา	57	76.00	17	16.34	25	31.64	19	24.05
(3) ตรวจสอบผลงานตามที่ ใ้ค้มอบหมาย	71	94.67	55	52.88	56	70.88	58	73.41
(4) สังเกตในขณะฝึก ปฏิบัติงาน	67	89.33	73	70.19	55	69.62	43	54.43

จากตารางที่ 28 แสดงว่า อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ควบคุมคุณภาพการนิเทศ
การฝึกปฏิบัติ โดยวิธีการทิศทางคุณลักษณะฝึกปฏิบัติ และตรวจสอบผลงานตามที่ใ้ค้มอบหมาย
ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 94.67 เท่ากัน การสังเกตในขณะฝึกปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ
89.33

นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ได้รับการควบคุมคุณภาพการฝึกปฏิบัติงานจาก
อาจารย์นิเทศก์ โดยการทิศทางคุณลักษณะฝึกปฏิบัติและสังเกตในขณะฝึกปฏิบัติงาน
ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 75.96 และ 70.19 ตามลำดับ นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 3 ได้รับ
การควบคุมคุณภาพการฝึกปฏิบัติงานจากอาจารย์นิเทศก์ โดยการตรวจสอบงานที่ใ้ค้รับ
มอบหมาย การสังเกตในขณะฝึกปฏิบัติงาน และการทิศทางคุณลักษณะฝึกปฏิบัติงาน
ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 70.88, 69.62 และ 63.29 ตามลำดับ สำหรับนักศึกษาพยาบาล
ปีที่ 4 ส่วนใหญ่ได้รับการควบคุมคุณภาพการฝึกปฏิบัติงานโดยการตรวจสอบงานที่ใ้ค้รับ
มอบหมาย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 73.41

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา พบว่า อาจารย์นิเทศ์ทุกคนของภาควิชา
 การพยาบาลพื้นฐาน ใช้วิธีการควบคุมคุณภาพการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน โดยการสังเกต
 ในขณะที่ฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ทุกคนใช้วิธีศึกษาคูแ
 ณะฝึกปฏิบัติ ตรวจสอบงานตามที่มอบหมาย และสังเกตในขณะที่ฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์
 นิเทศ์ของภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ทุกคนใช้วิธีการตรวจสอบงานตามที่ไ้มอบ
 หมาย และการสังเกตในขณะที่ฝึกปฏิบัติ อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และ
 นรีเวชวิทยาทุกคนใช้วิธีศึกษาคูแณะฝึกปฏิบัติ และสังเกตขณะฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์
 นิเทศ์ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข และภาควิชาการพยาบาลกุมาร เวชศาสตร์
 ทุกคนใช้วิธีศึกษาคูแณะฝึกปฏิบัติ และตรวจสอบงานตามที่ไ้มอบหมาย อาจารย์ภาค
 วิชาการบริหารการพยาบาล ส่วนใหญ่ใช้วิธีการศึกษาคูแณะนักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติ และ
 ตรวจสอบงานตามที่ไ้มอบหมาย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 66.66 เท่ากัน ส่วนภาควิชา
 การพยาบาลจิตเวช ส่วนใหญ่ใช้วิธีเกี่ยวกับภาควิชาบริหารพยาบาล แต่คิดเป็นร้อยละ
 80.00 เท่ากันทั้ง 2 วิธี (ดูในตารางที่ 68 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 29 ผู้ที่ทำการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล
ตามความเห็นของนักศึกษาพยาบาล

ผู้ประเมินผล	นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) อาจารย์นิเทศก์	101	97.11	77	97.46	76	98.00
(2) หัวหน้าคึก	22	21.15	31	39.24	62	78.48
(3) พยาบาลประจำการ	20	19.23	39	43.03	51	64.55
(4) นักศึกษาพยาบาล	29	27.88	37	46.83	28	35.44
(5) แพทย์	0	0	0	0	20	25.31

จากตารางที่ 29 นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ส่วนใหญ่
มีความเห็นตรงกันว่า ผู้ที่ทำการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล คือ
อาจารย์นิเทศก์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 97.11, 97.46 และ 98.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 30 ผู้มีส่วนร่วมกับอาจารย์ในเทศกในการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
นักศึกษาพยาบาล ตามความเห็นของอาจารย์ในเทศก

ผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผล	จำนวน	ร้อยละ
(1) อาจารย์ในเทศกอื่น ๆ	60	80.00
(2) หัวหน้าตึก	31	41.33
(3) พยาบาลประจำการ	26	34.67
(4) ไม่มีผู้อื่นร่วมในการประเมินผล	21	28.00

จากตารางที่ 30 อาจารย์ในเทศกส่วนใหญ่ได้ระบุว่า ผู้ที่มีส่วนร่วมในการ
ประเมินผลการปฏิบัติงานนักศึกษา คือ อาจารย์ในเทศกท่านอื่น ๆ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ
80.00

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา อาจารย์ในเทศกภาควิชาการพยาบาลศัลย-
ศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข ภาควิชา
การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ทุกคนจะร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานกับ
อาจารย์ในเทศกท่านอื่น ๆ อาจารย์ในเทศกภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวช
วิทยา และภาควิชาบริหารพยาบาลทุกคนจะร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานกับหัวหน้า
ตึก ยกเว้นภาควิชาการพยาบาลจิตเวช และภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ที่ส่วนใหญ่
อาจารย์ในเทศกจะรับผิดชอบในการประเมินด้วยตนเอง กับไม่มีผู้อื่นร่วมในการประเมิน
ผล คิดเป็นร้อยละ 100.00 และ 91.66 ตามลำดับ (ดูในตารางที่ 69
ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 31 วิธีการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล ตามความเห็น
ของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

วิธีการประเมินผล	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ใช้แบบฟอร์มในการ ประเมินผล	73	97.33	2	1.92	72	91.13	75	94.93
(2) ใช้ข้อสอบโดย อาจารย์ตนเอง	50	66.67	79	75.92	58	73.41	64	81.01
(3) ให้นักศึกษาประเมิน ผลตนเอง	32	42.67	41	39.42	40	50.63	36	45.56
(4) สอบปากเปล่า	0	0	0	0	8	10.13	0	0
(5) ประเมินขณะฝึก ปฏิบัติงาน	0	0	9	8.65	0	0	2	2.53

จากตารางที่ 31 ข้อมูลที่แสดงในตารางในการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน
อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ประเมินผลโดยการใช่แบบฟอร์มการประเมินผล ซึ่งคิดเป็น
ร้อยละ 97.33 ตามความเห็นของนักศึกษาพยาบาล นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ได้ให้
ข้อมูลว่าการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานนั้นอาจารย์นิเทศก์ประเมินโดยใช่ข้อสอบของ
อาจารย์นิเทศก์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 75.92 ส่วนนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 3 และปีที่ 4
เห็นว่าการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานนั้นประเมินผลโดยใช้แบบฟอร์มในการประเมินผล

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา อาจารย์นิเทศก์ทุกคนเห็นว่าการประเมินผล
การฝึกปฏิบัติงานนั้นใช่แบบฟอร์มในการประเมินผล ยกเว้นอาจารย์นิเทศก์ของภาค-
วิชาการพยาบาลพื้นฐาน และภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ เพียงบางท่าน
เท่านั้น (ดูในตารางที่ 70 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 32 สระสำคัญที่นำมาประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน ตามความเห็นของ
อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

สาระการประเมินผล	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) เจตคติ	70	93.33	16	15.38	49	55.69	31	64.55
(2) ทักษะในการฝึก ปฏิบัติ	72	96.00	63	60.57	61	77.21	69	87.34
(3) ความพึงพอใจใน การฝึกปฏิบัติ	37	49.33	19	18.26	36	45.56	33	41.77
(4) ความรู้ ความเข้าใจ ในการฝึกปฏิบัติ	74	98.67	90	86.53	75	94.93	69	87.34

จากตารางที่ 32 อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่จะประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ ความรู้ ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติ ทักษะในการฝึกปฏิบัติ และเจตคติของนักศึกษา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 98.67, 96.00 และ 93.33 ตามลำดับ นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 และปีที่ 3 เห็นว่าได้รับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 86.53 และ 94.93 ตามลำดับ สำหรับนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 4 เห็นว่าได้รับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติในเรื่องทักษะ และความรู้ ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 87.34 เท่ากัน

ตามความเห็นของอาจารย์นิเทศก์แต่ละภาควิชา อาจารย์นิเทศก์ทุกคนของภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา และภาควิชาบริหารการพยาบาล ทุกคนเห็นว่าการประเมินผลการฝึกปฏิบัตินั้นจะประเมินเจตคติของ

นักศึกษาพยาบาล ส่วนการประเมินทักษะในการฝึกปฏิบัติงานนั้น อาจารย์นิเทศก์ทุกคน เห็นว่าประเมินผลนักศึกษาพยาบาลในเรื่องนี้ด้วย ยกเว้นอาจารย์นิเทศก์บางคนใน ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน และภาควิชาบริหาร การพยาบาล สำหรับการประเมินผลเรื่องความรู้ ความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติงานนั้น อาจารย์นิเทศก์ทุกคนเห็นว่าประเมินผลนักศึกษาในเรื่องนี้ ยกเว้นอาจารย์บางคน ในภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข เท่านั้น (ดูในตารางที่ 71 ภาคผนวก ข.)

3.3 สภาพปัจจัย ปัญหาในการนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาล- ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3.3.1 สภาพปัจจัยอื่น ๆ ของการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา ข้อมูลที่ได้แสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 33 สภาพความรู้สึกของนักศึกษาพยาบาลในการฝึกปฏิบัติงาน ตาม
ความเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

ความรู้สึกของนักศึกษา	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) มีความมั่นใจ	45	60.00	44	42.30	39	49.36	46	58.22
(2) ไม่มีความมั่นใจ	32	42.67	34	32.69	14	17.72	28	35.44
(3) มีความพร้อม	38	50.67	34	32.69	18	22.78	23	29.11
(4) ไม่มีความพร้อม	30	40.00	18	17.30	13	16.45	15	18.98
(5) บางครั้งมั่นใจ บางครั้งไม่มั่นใจ	0	0	4	3.85	5	6.33	2	2.53

จากตารางที่ 33 อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่านักศึกษาพยาบาลมีความ
มั่นใจและมีความพร้อมในการฝึกปฏิบัติ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 60.00 และ 50.67 ตาม
ลำดับ นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ได้แสดงความรู้สึกว่ามีความมั่นใจ
คิดเป็นร้อยละ 42.30, 49.36 และ 58.22 ตามลำดับ สำหรับด้านความพร้อมนั้น
นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 มีความพร้อมในการฝึกปฏิบัติงาน ร้อยละ 32.69
22.78 และ 29.11 ตามลำดับ

ตามความเห็นของอาจารย์นิเทศก์แต่ละภาควิชา อาจารย์นิเทศก์ภาควิชา
การพยาบาลพื้นฐานส่วนใหญ่เห็นว่านักศึกษาพยาบาลไม่มีความมั่นใจ ร้อยละ 41.66
และมีความมั่นใจ ร้อยละ 33.33 อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ และภาควิชา
วิชาการพยาบาลสาธารณสุข เห็นว่านักศึกษามีความมั่นใจ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 63.63
และ 70.00 ตามลำดับ อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ส่วนใหญ่เห็นว่า
นักศึกษาไม่มีความพร้อมในการฝึกปฏิบัติ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 57.14 อาจารย์ภาควิชา
การพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา เห็นว่านักศึกษามีความมั่นใจ มีความพร้อม

ในการฝึกปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 45.45 อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์
ทุกคนเห็นว่านักศึกษามีความพร้อม และความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงาน สำหรับภาควิชา
การพยาบาลจิตเวช ทุกคนเห็นว่า นักศึกษามีความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงาน (ดูใน
ตารางที่ 81 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 34 สิ่งสนับสนุนในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศก์ ตาม
ความเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษายามา

สิ่งสนับสนุนที่ได้รับ	จำนวน	ร้อยละ
(1) เครื่องมือ เครื่องใช้		
- เพียงพอ	53	70.67
- มีไม่เพียงพอ	22	29.33
(2) บุคลากรของสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน		
- ให้ความร่วมมือ	74	98.67
- ไม่ให้ความร่วมมือ	1	1.33
(3) ประเภทของผู้ป่วยที่ใช้เป็นกรณีสำหรับการฝึกปฏิบัติ		
- สอดคล้องกับการปฏิบัติ	73	97.33
- ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติ	2	2.67

จากตารางที่ 34 แสดงว่า สิ่งที่สนับสนุนในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของ
อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ มีเครื่องมือ เครื่องใช้ เพียงพอ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 70.67
บุคลากรให้ความร่วมมือ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 98.67 และประเภทผู้ป่วยสอดคล้องกับ
การฝึกปฏิบัติ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 97.33

เมื่อพิจารณารายภาควิชา อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน
ภาควิชาบริหารการพยาบาล และภาควิชาการพยาบาลจิตเวช ทุกคนเห็นว่า มี
เครื่องมือ เครื่องใช้เพียงพอในการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์นิเทศก์ทุกคนเห็นว่าได้รับ
ความร่วมมือจากบุคลากรของสถานที่ฝึกปฏิบัติงานดี และอาจารย์นิเทศก์ทุกคนเห็นว่า
ประเภทของผู้ป่วยสอดคล้องกับการฝึกปฏิบัติ ยกเว้นอาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการ-
พยาบาลพื้นฐาน และภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา บางคนเท่านั้น
ที่ไม่เห็นควย (ดูในตารางที่ 82 ภาคผนวก ข.)

3.3.2 ปัญหาของการนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ จะเป็นการจัดเรียงอันดับความสำคัญของปัญหาในแต่ละปัญหา ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 35 ปัญหาในการวางแผนการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานในทัศนะของอาจารย์นิเทศก์

สภาพปัญหา	น้ำหนักของปัญหา	อันดับความสำคัญ
(1) ไม่มีข้อมูลที่จะใช้ในการวางแผน	57	4
(2) ขาดความร่วมมือจากผู้ร่วมรับผิดชอบในการวางแผน	109	2
(3) ไม่มีหลักการที่จะใช้ยึดในการวางแผน	103	3
(4) แผนที่วางไว้ปฏิบัติตามได้ยาก	123	1

จากตารางที่ 35 ในการวางแผนการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาศาสนา อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาในการวางแผนที่พบ เป็นอันดับ 1 คือ แผนที่วางไว้เป็นแผนที่ปฏิบัติตามได้ยาก อันดับ 2 คือ ไม่มีหลักการที่จะใช้ยึดในการวางแผน

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา อาจารย์นิเทศก์ในภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ เห็นว่าปัญหาในการวางแผนการนิเทศการฝึกปฏิบัติ อันดับ 1 คือ แผนที่วางไว้ปฏิบัติตามได้ยาก อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา และภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข เห็นว่าปัญหาที่พบเป็นอันดับ 1 คือ ขาดความร่วมมือจากผู้ร่วมรับผิดชอบในการวางแผน อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาบริหารการพยาบาล และภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ เห็นว่าปัญหา คือ ไม่มีหลักการที่จะใช้ยึดในการวางแผน ส่วนภาควิชาการพยาบาลจิตเวช เห็นว่าไม่มีปัญหา (ดูตารางที่ 74 ในภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 36 ปัญหาในการให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงาน ตามความเห็นของ
อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

สภาพปัญหา	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษ พยาบาลปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ
(1) ซากห้องเรียนในการ สอนขณะฝึกปฏิบัติงาน	164	2	165	3	152	2	128	3
(2) การจัดประสบการณ์ ไม่สอดคล้องกับภาค ทฤษฎี	96	4	181	2	162	1	155	1
(3) ระยะเวลาในการฝึก ปฏิบัติมีน้อยไป	202	1	236	1	149	3	147	2
(4) ไม่มีผู้ช่วยเพื่อประกอบ การฝึกปฏิบัติงาน	114	3	0	0	0	0	0	0

จากตารางที่ 36 อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่าการให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงาน ที่พบว่าเป็นปัญหาเป็นอันดับ 1 คือ ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติมีน้อยไป รวมทั้งนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 มีความเห็นเช่นเดียวกับอาจารย์นิเทศก์ ส่วนนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 3 และปีที่ 4 มีความเห็นว่าปัญหาที่พบ คือ การจัดประสบการณ์ไม่สอดคล้องกับภาคทฤษฎี

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ คือ ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ภาควิชาบริหารการพยาบาล และภาควิชาการพยาบาลจิตเวช มีความเห็นว่า ปัญหาที่พบ คือ ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติมีน้อยไป (ดูในตารางที่ 75 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 37 ปัญหาในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานค่านักศึกษาพยาบาล ตามความเห็น
ของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

สภาพปัญหา	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 4	
	นักหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	นักหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	นักหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	นักหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ
(1) นักศึกษาขาดความ รับผิดชอบ	168	3	126	5	107	5	119	5
(2) นักศึกษาไม่สามารถ นำความรู้มาประยุกต์ ในการฝึกปฏิบัติการ	302	1	350	2	294	2	298	1
(3) นักศึกษามีทัศนคติไม่ดี ต่อวิชาชีพ	126	5	319	3	181	4	189	3
(4) นักศึกษาไม่มีความ พร้อมในด้านความรู้ จากทฤษฎี	272	2	389	1	302	1	291	2
(5) นักศึกษาไม่สามารถใช้ กระบวนการพยาบาล	151	4	289	4	216	3	183	4

จากตารางที่ 37 แสดงว่า ปัญหาค่านักศึกษาที่อาจารย์ส่วนใหญ่พบว่าเป็น
ปัญหาในการนิเทศการฝึกปฏิบัติ อันดับ 1 คือ นักศึกษาไม่สามารถนำความรู้มาประยุกต์
ในการฝึกปฏิบัติงานได้ นักศึกษาพยาบาล ปีที่ 2 และปีที่ 3 ส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาของ
ตัวนักศึกษาเองที่พบเป็นอันดับ 1 คือ ไม่มีความพร้อมในด้านความรู้จากทฤษฎี นักศึกษา
พยาบาลปีที่ 4 ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบเป็นอันดับ 1 คือ ไม่สามารถนำความรู้มา
ประยุกต์ในการฝึกปฏิบัติงานได้

ตามความเห็นของอาจารย์พิเศษแต่ละภาควิชา มีดังนี้คือ อาจารย์พิเศษ
 ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาล
 ชุมชนศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข ภาควิชาการพยาบาล
 กุมารเวชศาสตร์ และภาควิชาการพยาบาลจิตเวช เห็นว่าปัญหาของนักศึกษาพยาบาล
 ที่พบเป็นอันดับ 1 คือ นักศึกษาไม่สามารถนำความรู้มาประยุกต์ในการฝึกปฏิบัติงานได้
 อาจารย์พิเศษภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ และภาควิชาบริหารการพยาบาล
 เห็นว่าปัญหาของนักศึกษาที่พบ คือ นักศึกษาไม่มีความพร้อมในด้านความรู้ทางทฤษฎี
 (ดูในตารางที่ 77 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 38 ปัญหาในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานค้ำอาจารย์นิเทศฯ ตามความเห็น
ของอาจารย์นิเทศฯและนักศึกษาพยาบาล

สภาพปัญหา	อาจารย์ นิเทศฯ		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 4	
	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ
(1) เวลาในการหาความรู้ เพิ่มเติมมีน้อย	161	1	0	0	0	0	0	0
(2) มีข้อจำกัดในการสร้าง สัมพันธภาพ	90	2	281	2	245	1	210	1
(3) ขาดการวางแผนการ นิเทศการฝึกปฏิบัติ	77	3	139	4	118	4	152	3
(4) ไม่มีสัมพันธภาพกับ นักศึกษา	0	0	191	3	165	3	141	4
(5) มีเวลาให้กับนักศึกษาน้อย	0	0	286	1	191	2	209	2

สำหรับปัญหาค้ำอาจารย์นิเทศฯที่แสดงไว้ในตารางที่ 38 ตามความเห็น
ของอาจารย์นิเทศฯเองเห็นว่า ปัญหาอันดับ 1 คือ เวลาในการหาความรู้เพิ่มเติมมีน้อย
นักศึกษาพยาบาลปีที่ 3 และปีที่ 4 เห็นว่าปัญหาของอาจารย์นิเทศฯทั้งหมด คือ มีข้อจำกัด
ในการสร้างสัมพันธภาพ นักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 เห็นว่า ปัญหาที่พบ คือ อาจารย์มี
เวลาให้กับนักศึกษาน้อย

เมื่อพิจารณาตามรายภาควิชา อาจารย์นิเทศฯส่วนใหญ่ทุกภาควิชาเห็นว่า
ปัญหาที่พบเป็นอันดับ 1 คือ เวลาในการหาความรู้เพิ่มเติมมีน้อย (ดูในตารางที่ 78
ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 39 ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล ความความเห็น
ของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

สภาพปัญหา	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 4	
	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ
(1) สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน คับแคบไม่สะดวกต่อ การฝึกปฏิบัติงาน	105	3	198	2	107	3	117	3
(2) ขาดความร่วมมือของ เจ้าหน้าที่ระดับต่างๆ	106	2	195	3	177	1	174	1
(3) เครื่องมือ เครื่องใช้ มีไม่เพียงพอ	121	1	208	1	176	2	147	2

ในตารางที่ 39 แสดงถึงปัญหาค้นสถานที่ฝึกปฏิบัติ อาจารย์นิเทศก์
ส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาอันดับที่ 1 คือ เครื่องมือ เครื่องใช้ มีไม่เพียงพอ และ
นักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 เห็นว่าปัญหาที่พบ คือ เครื่องมือ เครื่องใช้ มีไม่เพียงพอ
เช่นกัน สำหรับนักศึกษาพยาบาลปีที่ 3 และปีที่ 4 มีความเห็นเหมือนกับอาจารย์
นิเทศก์

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน
และภาควิชาบริหารการพยาบาล เห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ คือ สถานที่คับแคบ
ไม่สะดวกต่อการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาอายุรศาสตร์ ภาควิชาสัท-
ศาสตร์และนรีเวชวิทยา และภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข เห็นว่า ปัญหาที่พบ
เป็นอันดับ 1 คือ ขาดความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ระดับต่างๆ อาจารย์นิเทศก์ภาควิ-
ชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ และภาควิชากุมารเวชศาสตร์ พบว่าปัญหาที่เกี่ยวกับ
สถานที่ คือ เครื่องมือ เครื่องใช้ มีไม่เพียงพอ (ดูในตารางที่ 79 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 40 ปัญหาในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับสภาพของสถาน
 ทัศนคติของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

สภาพปัญหา	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 4	
	นำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	นำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	นำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	นำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ
(1) ไม่สามารถหาสถานที่ ฝึกปฏิบัติให้นักศึกษา	101	4	0	0	0	0	0	0
(2) สัดส่วนระหว่าง อาจารย์:นักศึกษา ไม่เหมาะสม	179	1	192	3	120	3	138	3
(3) แหล่งความรู้ เช่น ห้องสมุดมีไม่เพียงพอ	158	3	204	2	164	2	153	2
(4) ไม่มีการประสานงาน ที่ระหว่างฝ่ายการ ศึกษากับฝ่ายบริการ พยาบาล	159	2	216	1	184	1	172	1

จากตารางที่ 40 จะเห็นว่าปัญหาค้นสถานที่เป็นปัญหาสำหรับอาจารย์
 นิเทศก์เป็นอันดับ 1 คือ สัดส่วนระหว่างอาจารย์ : นักศึกษา ไม่เหมาะสม และที่
 เป็นปัญหาสำหรับนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 เป็นอันดับ 1 คือ ไม่มีการ
 ประสานงานที่ระหว่างฝ่ายการศึกษา และฝ่ายบริการพยาบาล

อาจารย์นิเทศก์แต่ละภาควิชาที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาค้นสถานที่ ทั้งนี้คือ
 อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ภาค-
 วิชาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข และภาควิชาการ-

พยามาสกumar เวชศาสตร์ เห็นว่าปัญหาค้นสถาบันอันดับที่ 1 คือ สักส่วนระหว่าง
อาจารย์ : นักศึกษา ไม่เหมาะสม อาจารย์นิเทศน์ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์
เห็นว่ามีปัญหาที่พบเป็นอันดับ 1 คือ ไม่มีการประสานงานที่ระหว่างฝ่ายการศึกษา
กับฝ่ายบริการพยาบาล อาจารย์นิเทศน์ภาควิชาบริหารการพยาบาล เห็นว่า ปัญหาที่
พบเป็นอันดับ 1 คือ แหล่งความรู้ไม่เพียงพอ (ดูในตารางที่ 80 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 41 ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน ตามความเห็น
ของอาจารย์นิเทศและนักศึกษาพยาบาล

สภาพปัญหา	อาจารย์ นิเทศ		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 4	
	น้ำหนัก	อันดับ	น้ำหนัก	อันดับ	น้ำหนัก	อันดับ	น้ำหนัก	อันดับ
	ของ ปัญหา	สำคัญ	ของ ปัญหา	สำคัญ	ของ ปัญหา	สำคัญ	ของ ปัญหา	สำคัญ
(1) ขาดความพร้อมจาก สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน	119	2	179	2	142	2	140	2
(2) ความไม่เข้าใจวัตถุประสงค์การฝึกปฏิบัติงานของฝ่ายบริการ พยาบาล	185	1	227	1	158	1	179	1
(3) ความขัดแย้งระหว่าง ฝ่ายการศึกษาและฝ่าย บริการพยาบาล	100	3	157	3	130	3	106	3
(4) ลักษณะของผู้ป่วยไม่ สอดคล้องกับการฝึก ปฏิบัติ	97	4	0	0	0	0	0	0

ในตารางที่ 41 แสดงถึงปัญหาเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนการนิเทศการฝึกปฏิบัติ
อาจารย์นิเทศส่วนใหญ่ ทอดจนนักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปี มีความเห็นตรงกันว่า
ปัญหาที่พบเป็นอันดับที่ 1 คือ ความไม่เข้าใจวัตถุประสงค์การฝึกปฏิบัติงานของฝ่าย
บริการพยาบาล

ตามความเห็นของอาจารย์นิเทศแต่ละภาควิชา อาจารย์นิเทศส่วนใหญ่
ทุกภาควิชามีความเห็นตรงกันว่า ปัญหาที่พบเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนการนิเทศการฝึกปฏิบัติ

งาน เป็นอันดับที่ 1 คือ ความไม่เข้าใจวัตถุประสงค์การฝึกปฏิบัติงานของฝ่ายบริการ
พยาบาล ยกเว้นอาจารย์ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ เห็นว่าปัญหาคือ ขาดความ
ร่วมมือจากสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน (อยู่ในตารางที่ 74 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 42 ปัญหาในการสร้างขวัญ แรงจูงใจ และกำลังใจขณะฝึกปฏิบัติงาน
ตามความเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

สภาพปัญหา	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 4	
	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ
(1) การติดต่อหน้า ผู้อื่น	115	3	272	1	208	2	169	3
(2) ไม่ได้ปลุกฝังความรัก วิชาชีพ	162	2	222	4	150	4	147	4
(3) ไม่มีแบบอย่างที่ดีใน การฝึกปฏิบัติงาน	200	1	232	3	172	3	208	1
(4) ไม่ได้สนใจและสนับสนุน ความสามารถ ของนักศึกษา	96	4	241	2	216	1	196	2

จากตารางที่ 42 แสดงว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาในการสร้างขวัญ
แรงจูงใจ กำลังใจในการฝึกปฏิบัติงาน ที่พบเป็นอันดับ 1 คือ ไม่มีแบบอย่างที่ดีในการ
ฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 เห็นว่า ปัญหาที่พบเป็นอันดับ 1 คือการติดต่อ
หน้าผู้อื่น นักศึกษาพยาบาลปีที่ 3 ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบเป็นอันดับ 1 คือ
ไม่ได้สนใจและสนับสนุนความสามารถของนักศึกษา นักศึกษาพยาบาลปีที่ 4 ส่วนใหญ่
เห็นว่าปัญหาที่พบคือ ไม่มีแบบอย่างที่ดีในการฝึกปฏิบัติงาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ทุกภาควิชา ยกเว้น
ภาควิชาบริหารการพยาบาล มีความเห็นว่าปัญหาที่พบเป็นอันดับที่ 1 ไม่มีแบบอย่างที่ดี
ในการฝึกปฏิบัติงาน (ดูตารางที่ 73 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 43 ปัญหาในการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน ตามความเห็นของ
อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

สภาพปัญหา	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาลปีที่ 4	
	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก ของ ปัญหา	อันดับ ความ สำคัญ
(1) ไม่มีเกณฑ์ในการ ประเมินผล	114	4	126	2	107	3	98	3
(2) ไม่มีความยุติธรรม ในการประเมินผล	134	2	146	3	169	1	166	1
(3) ไม่มีการบันทึกพฤติ- กรรม	116	3	198	1	136	2	151	2
(4) ไม่มีความรู้เรื่อง การวัดและประเมินผล	136	1	0	0	0	0	0	0

สำหรับปัญหาในการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่
เห็นว่าปัญหาที่พบเป็นอันดับที่ 1 คือ ไม่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผล นักศึกษา
พยาบาลปีที่ 2 เห็นว่าปัญหาที่พบ คือ ไม่มีการบันทึกพฤติกรรม นักศึกษาพยาบาล
ปีที่ 3 และปีที่ 4 มีความเห็นเช่นเดียวกับอาจารย์นิเทศก์

อาจารย์นิเทศก์ แต่ละภาควิชามีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการประเมินผล
การฝึกปฏิบัติ ดังนี้คือ อาจารย์นิเทศก์ในภาควิชาการพยาบาลพื้นฐานและภาควิชา
การพยาบาลอายุรศาสตร์ เห็นว่าปัญหาที่พบคือ ไม่มีความยุติธรรมในการประเมินผล
อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข และภาควิชาบริหารการพยาบาล
เห็นว่า ปัญหาที่พบคือ ไม่มีการบันทึกพฤติกรรม ส่วนอาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการ-
พยาบาลศัลยศาสตร์ และภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา เห็นว่า
ปัญหาที่พบ คือ ไม่มีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผล สำหรับอาจารย์นิเทศก์ภาควิชา
การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ เห็นว่า ปัญหาที่พบเป็นอันดับ 1 ในเรื่องการประเมิน
ผล คือ ไม่มีเกณฑ์ในการประเมินผล (ดูในตารางที่ 72 ภาคผนวก ข.)

3.4 ความคิดเห็นและความต้องการของอาจารย์ นักศึกษาพยาบาล เกี่ยวกับการ
นิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล

ข้อมูลที่วิเคราะห์ได้จากแบบสอบถาม จะนำเสนอในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 44 ความต้องการสิ่งสนับสนุนในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน ของอาจารย์นิเทศก์

ลักษณะความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ความต้องการจากสถานฝึกปฏิบัติงาน		
- ความร่วมมือของสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน	63	84.00
- การมีสัมพันธภาพจากบุคลากรในสถานที่ ฝึกปฏิบัติงาน	64	85.33
- บรรยากาศในการฝึกปฏิบัติงานที่ดี	66	88.00
(2) ความต้องการจากอาจารย์นิเทศก์ท่านอื่น		
- ช่วยเหลือในการนิเทศนักศึกษา	43	57.33
- ประสานงานในการฝึกปฏิบัติงาน	35	46.67
- ไม่ต้องการ	1	1.33

จากตารางที่ 44 แสดงว่า อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ต้องการสิ่งสนับสนุน
จากสถานฝึกปฏิบัติงาน ในเรื่องบรรยากาศในการฝึกปฏิบัติงานที่ดี การมีสัมพันธ-
ภาพจากบุคลากรของสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน และความร่วมมือจากสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน
ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 88.00, 85.33 และ 84.00 ตามลำดับ สำหรับความต้องการ
ช่วยเหลือจากอาจารย์นิเทศก์ท่านอื่น ๆ นั้น อาจารย์นิเทศก์ต้องการให้ช่วยเหลือ
ในการนิเทศนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 57.33

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา อาจารย์นิเทศส่วนใหญ่ทุกภาควิชาต้องการ
 สิ่งสนับสนุนจากสถานฝึกปฏิบัติงาน ทั้ง 3 ลักษณะใกล้เคียงกัน และจากอาจารย์นิเทศ
 ท่านอื่น พบว่า อาจารย์นิเทศภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ภาควิชาการพยาบาล
 ศัลยศาสตร์ ภาควิชาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข
 ต้องการความช่วยเหลือจากอาจารย์นิเทศท่านอื่นในการนิเทศนักศึกษา ซึ่งคิดเป็น
 ร้อยละ 58.33, 72.72 และ 90.00 ตามลำดับ (ดูในตารางที่ 83 ภาคผนวก
 ข.)

ตารางที่ 45 ความต้องการของลักษณะการฝึกปฏิบัติงานและการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน
งาน ของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

ลักษณะการฝึกปฏิบัติงาน	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) (ฝึกปฏิบัติควบคู่กับ การเรียนทฤษฎี	39	52.00	56	53.84	53	67.08	41	51.89
(2) ฝึกปฏิบัติหลังจาก เรียนทฤษฎีจบแล้ว	34	45.33	48	46.15	25	31.64	35	44.30
(3) ฝึกปฏิบัติงานอย่าง- เดียว	2	2.67	0	0	1	1.26	3	3.79
ลักษณะการนิเทศ								
(1) ให้การดูแลนักศึกษา อย่างใกล้ชิดขณะฝึก ปฏิบัติ	10	13.33	40	38.46	10	12.65	2	2.53
(2) ให้คำแนะนำก่อนลงมือ ฝึกปฏิบัติและให้นักศึกษา ฝึกปฏิบัติงานเอง	38	50.67	34	32.69	25	31.64	36	45.56
(3) ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ งานเองและมาปรึกษา อาจารย์เมื่อมีปัญหา	23	30.67	30	28.84	44	55.69	39	49.36
(4) ให้คำแนะนำก่อนลงมือ ปฏิบัติ ดูแลอย่างใกล้ชิด และให้คำปรึกษาและ ช่วยเหลือขณะฝึกปฏิบัติ	4	5.33	0	0	0	0	0	0

จากตารางที่ 45 อาจารย์นิเทศก์ต้องการลักษณะการฝึกปฏิบัติงาน เป็น 2 ลักษณะ คือ ส่วนหนึ่งต้องการให้ฝึกปฏิบัติควบคู่กับการเรียนทฤษฎี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 52.00 หรือประมาณครึ่งหนึ่งของอาจารย์นิเทศก์ทั้งหมด และอีกส่วนหนึ่งต้องการให้ลักษณะการฝึกปฏิบัติเป็นในลักษณะฝึกปฏิบัติหลังจากเรียนทฤษฎีจบแล้ว ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 45.33 หรือประมาณเกือบครึ่งหนึ่งของอาจารย์นิเทศก์ทั้งหมด

นักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 มีความเห็นเป็น 2 กลุ่มใกล้เคียงกัน คือ กลุ่มหนึ่งต้องการฝึกปฏิบัติในลักษณะฝึกปฏิบัติควบคู่กับการเรียนทฤษฎี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 53.84

นักศึกษาพยาบาลปีที่ 3 ส่วนใหญ่เห็นว่าการฝึกปฏิบัติงานควรเป็นในลักษณะฝึกปฏิบัติควบคู่ไปกับการเรียนทฤษฎี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 67.08 หรือประมาณ 2 ใน 3 ของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 3 ทั้งหมด

นักศึกษาพยาบาลปีที่ 4 มีความเห็นเป็น 2 กลุ่มใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ กลุ่มหนึ่งเห็นว่า ควรฝึกปฏิบัติควบคู่กับการเรียนทฤษฎี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 51.89 อีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่า ควรฝึกปฏิบัติหลังจากเรียนทฤษฎีจบแล้ว ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 44.30

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ทุกคนต้องการลักษณะการฝึกปฏิบัติในลักษณะฝึกปฏิบัติควบคู่กับการเรียนทางทฤษฎี อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ส่วนใหญ่ต้องการฝึกปฏิบัติควบคู่กับการเรียนทางทฤษฎี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 78.57 อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ของภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ต้องการฝึกปฏิบัติหลังจากเรียนทฤษฎีจบแล้ว ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 63.63, 70.00 และ 66.66 ตามลำดับ (ดูในตารางที่ 84 ภาคผนวก ข.)

ลักษณะการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาจากข้อมูลที่แสดงในตาราง แสดงให้เห็นว่า อาจารย์นิเทศก์ต้องการนิเทศการฝึกปฏิบัติในลักษณะให้คำแนะนำก่อนลงมือปฏิบัติ และให้นักศึกษปฏิบัติงานเอง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 50.67 หรือครึ่งหนึ่งของอาจารย์นิเทศก์ทั้งหมด

นักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 มีความเห็นเป็น 3 กลุ่มใกล้เคียงกัน คือ
 ต้องการให้อาจารย์ดูแลอย่างใกล้ชิดขณะฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 38.46 ให้
 คำแนะนำก่อนลงมือฝึกปฏิบัติ และให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานเอง คิดเป็นร้อยละ 32.69
 และให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานเอง มาปรึกษาอาจารย์เมื่อมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 28.84

นักศึกษาพยาบาลปีที่ 3 ส่วนใหญ่เห็นว่าควรนิเทศการฝึกปฏิบัติในลักษณะ
 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานเอง และมาปรึกษาอาจารย์เมื่อมีปัญหา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ
 55.69 หรือประมาณครึ่งหนึ่งของนักศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด

นักศึกษาพยาบาลปีที่ 4 มีความเห็นเป็น 2 กลุ่มใกล้เคียงกัน ทั้งนี้
 กลุ่มหนึ่งต้องการให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานเอง และมาปรึกษาอาจารย์เมื่อมีปัญหา ซึ่ง
 คิดเป็นร้อยละ 49.36 อีกกลุ่มหนึ่ง เห็นว่า ควรเป็นในลักษณะอาจารย์ให้คำแนะนำ
 ก่อนลงมือฝึกปฏิบัติ และให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานเอง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 45.56

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา อาจารย์นิเทศภาควิชาการพยาบาลกุมาร-
 เวชศาสตร์ทุกคน และอาจารย์นิเทศภาควิชาการพยาบาลจิตเวชส่วนใหญ่ เห็นว่า
 ลักษณะการนิเทศควรเป็นในลักษณะให้คำแนะนำก่อนลงมือฝึกปฏิบัติ และให้นักศึกษาฝึก
 ปฏิบัติงานเอง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100.00 และ 80.00 ตามลำดับ (ดูในตาราง
 ที่ 85 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 46 ความต้องการเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการฝึกปฏิบัติงาน ของ
นักศึกษาพยาบาล

ลักษณะของความต้องการ	นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ชมเชยเมื่อนักศึกษาปฏิบัติงาน ถูกต้อง	69	66.34	48	60.75	58	71.41
(2) ปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษา	61	58.65	38	48.10	44	55.69
(3) ช่วยนักศึกษาทัศนียภาพ เฉพาะหน้าได้	74	71.15	54	68.35	53	67.08

จากตารางที่ 46 จากความเห็นของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการขวัญและกำลังใจ นักศึกษามีความต้องการทั้ง 3 ลักษณะใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ อาจารย์นิเทศก์ช่วยนักศึกษาทัศนียภาพเฉพาะหน้าได้ คิดเป็นร้อยละ 71.15 อาจารย์นิเทศก์ชมเชยเมื่อนักศึกษาปฏิบัติงานถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 66.34 และอาจารย์นิเทศก์ปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาด้วย คิดเป็นร้อยละ 58.65

นักศึกษาพยาบาลปีที่ 3 เห็นว่า ความต้องการเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจ นั้น ส่วนใหญ่ต้องการในลักษณะอาจารย์นิเทศก์ช่วยทัศนียภาพเฉพาะหน้าได้ คิดเป็นร้อยละ 68.35 และอาจารย์นิเทศก์ชมเชยเมื่อนักศึกษาปฏิบัติงานถูกต้อง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 60.75

ส่วนนักศึกษาพยาบาลปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีความต้องการให้อาจารย์นิเทศก์ชมเชยเมื่อนักศึกษาปฏิบัติงานถูกต้อง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 71.41 และอาจารย์นิเทศก์ช่วยนักศึกษาทัศนียภาพเฉพาะหน้าได้ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 67.08

ตารางที่ 47 ความต้องการของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับลักษณะวิธีการให้ความรู้ในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล

ลักษณะ	นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) ประชุมชี้แนะแนวทางพยาบาล	71	68.26	55	69.62	46	58.22
(2) สาธิตการพยาบาลเมื่อมีปัญหา	80	76.92	66	83.54	46	58.22
(3) ประชุมปรึกษาข้างเคียงผู้ป่วย	50	48.07	50	63.29	51	64.55
(4) ประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับหลัง การฝึกปฏิบัติงาน	76	73.07	65	82.27	41	51.89

จากตารางที่ 47 แสดงว่านักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานในลักษณะสาธิตการพยาบาลเมื่อมีปัญหา และประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับหลังการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 76.92 และ 73.07 ตามลำดับ

นักศึกษาพยาบาลปีที่ 3 มีความเห็นว่าต้องการได้รับความรู้จากอาจารย์นิเทศก์ในลักษณะสาธิตการพยาบาลเมื่อมีปัญหา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 83.54 และประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับหลังการฝึกปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 82.27

สำหรับนักศึกษาพยาบาลปีที่ 4 มีความเห็นใกล้เคียงกัน คือ ต้องการได้รับความรู้ในลักษณะประชุมปรึกษาข้างเคียงผู้ป่วย ร้อยละ 64.55 ประชุมชี้แนะแนวทางพยาบาลและสาธิตการพยาบาลเมื่อมีปัญหา ร้อยละ 58.22 ประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับหลังการฝึกปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 51.89

ตารางที่ 48 ความต้องการความร่วมมือระหว่างภาควิชาในการนิเทศการฝึกปฏิบัติ
ของอาจารย์นิเทศ

ลักษณะความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการ	50	66.67
ไม่ต้องการ	25	33.33

จากตารางที่ 48 อาจารย์นิเทศส่วนใหญ่ต้องการความร่วมมือระหว่างภาควิชาในการนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 66.67 และอาจารย์นิเทศอีกส่วนไม่ต้องการความร่วมมือระหว่างภาควิชาในการนิเทศการฝึกปฏิบัติ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 33.33

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา พบว่า อาจารย์นิเทศแต่ละภาควิชาส่วนใหญ่ต้องการความร่วมมือระหว่างภาควิชา คือ ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์ ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 91.66, 88.88, 80.00, 72.72 และ 57.14 ตามลำดับ ส่วนภาควิชาการพยาบาลจิตเวช อาจารย์นิเทศทุกคนไม่ต้องการความร่วมมือระหว่างภาควิชาในการนิเทศการฝึกปฏิบัติ (ดูในตารางที่ 88 ภาคผนวก ข.)

ต้องการความร่วมมือระหว่างภาควิชาในการนิเทศการฝึกปฏิบัติ เพราะ

1. อาจารย์ท่านอื่นช่วยนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาในเวรย้าย และตึก และนอกเวลาราชการ
  2. นักศึกษาจะได้รับประสบการณ์ต่อเนื่องกัน
  3. ให้ทุกภาควิชามีแนวทางในการนิเทศการฝึกปฏิบัติใกล้เคียงกัน
- เช่น การเขียนรายงาน การใช้กระบวนการพยาบาล หลักการฝึกปฏิบัติ การประเมินผล เพื่อให้แต่ละภาควิชามีความต่อเนื่องและสอดคล้องกัน ตลอดจนมีการประสานงานที่ดี

(4) อาจารย์ท่านอื่นช่วยดูแลและให้คำแนะนำนักศึกษาด้วย เมื่อพบ นักศึกษาทำผิดพลาด เพราะอาจารย์แต่ละคนไม่สามารถติดตามนักศึกษาได้ตลอดเวลา

ไม่ต้องการความร่วมมือระหว่างภาควิชาในการนิเทศการฝึกปฏิบัติ เพราะ

- (1) ลักษณะการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาเป็นลักษณะเฉพาะ อาจารย์ท่านอื่นคงให้ความช่วยเหลือในการนิเทศไม่ได้
- (2) นักศึกษาจะเกิดความสับสนในความแตกต่างของอาจารย์นิเทศ
- (3) เป็นงานที่แต่ละภาควิชาต้องรับผิดชอบเองอยู่แล้ว

ตารางที่ 49 ความต้องการ เกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของอาจารย์
นิเทศก์และนักศึกษาพยาบาล

ลักษณะการประเมิน	อาจารย์ นิเทศก์		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 2		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 3		นักศึกษา พยาบาล ปีที่ 4	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีเกณฑ์ในการประเมิน- ผลที่มีมาตรฐาน	70	93.33	82	78.84	66	83.54	74	93.67
นักศึกษาไปประเมิน ตนเอง	31	41.33	30	28.84	27	34.17	24	30.37
ใหม่บุคลากรของสถาน ฝึกปฏิบัติงานประเมิน นักศึกษาค่าย	28	37.33	26	25.00	10	12.65	22	27.84

จากตารางที่ 49 แสดงว่า อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการให้
มีเกณฑ์ในการประเมินผลที่มีมาตรฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา ก็ต้องการ
เช่นเดียวกัน (ดูในตารางที่ 86 ภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 50 ความต้องการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการนิเทศการฝึกปฏิบัติ
ของอาจารย์นิเทศ

วิธีการควบคุม	จำนวน	ร้อยละ
ติดตามคุณาณักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติ	56	74.67
สังเกตในขณะฝึกปฏิบัติ	50	66.67
ปฏิบัติงานพร้อมนักศึกษา	42	56.00
ตรวจสอบผลงานตามที่ได้รับมอบหมาย	44	58.67

จากตารางที่ 50 แสดงว่า วิธีการควบคุมคุณภาพการนิเทศการฝึกปฏิบัติ
งาน อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าควรใช้วิธีติดตามคุณาณักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาควิชา ความต้องการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ
การนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์แต่ละภาควิชามีความต้องการหลาย ๆ วิธี
ใกล้เคียงกัน (ดูในตารางที่ 87 ภาคผนวก ข.)

3.5 ความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล

3.5.1 ความคิดเห็นของอาจารย์

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นและความต้องการของอาจารย์นิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษานพยาบาล สรุปได้ดังนี้คือ

- (1) ควรมีอาจารย์นิเทศมากกว่า 1 คน ในการนิเทศการฝึกปฏิบัติของนักศึกษามนุษยแพทย์
- (2) อาจารย์นิเทศควรมีแนวทางในการนิเทศ และดำเนินการนิเทศการฝึกปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน
- (3) ควรมีเกณฑ์ในการประเมินผลการฝึกปฏิบัติที่ดีและเป็นมาตรฐาน
- (4) ฝ่ายบริการพยาบาลและการศึกษานพยาบาล ควรมีแนวทางในการปฏิบัติเหมือนกัน โดยจัดสัมมนา ร่วมกันหาแนวทางปฏิบัติการพยาบาลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- (5) ทำอย่างไรจึงจะไม่ให้มองการนิเทศเป็นการจับผิด
- (6) การฝึกปฏิบัติของนักศึกษานอกเวลาราชการ ควรอยู่ภายใต้การนิเทศของพยาบาลประจำการ
- (7) ควรมีการศึกษาว่าการให้การนิเทศในลักษณะการดูแลใกล้ชิด การให้คำแนะนำและติดตามผล อย่างไรจะดีกว่ากัน
- (8) การฝึกปฏิบัติงานของพยาบาลมนุษยแพทย์ควรมีคุณภาพที่ดี เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักศึกษา พยาบาลควรให้ความร่วมมือช่วยสอนและแนะนำนักศึกษาด้วย
- (9) ในการนิเทศนักศึกษานอกสถานที่ ควรได้รับความสะดวกจากยานพาหนะ

3.5.2 ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2

(1) ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานด้วยตนเองมากขึ้น ซึ่งสามารถทำได้โดยจัดให้มีการฝึกปฏิบัติพิเศษในช่วงฤดูร้อน โดยได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอน

(2) สำหรับการฝึกปฏิบัติในชั้นแรกของนักศึกษา เป็นธรรมดาที่อาจจะเกิดข้อผิดพลาด สาเหตุเนื่องจากนักศึกษายังไม่มีทักษะหรือความชำนาญเพียงพอ อย่างไรก็ตาม อาจารย์ไม่ควรว่ากล่าวรุนแรงเกินไป หรือตำหนิต่อนักศึกษา เพราะจะทำให้ นักศึกษามีทัศนคติไม่ดีต่ออาจารย์และเกิดผลเสียต่อการเรียนการสอนต่อไป

(3) อนึ่ง ถ้าข้อผิดพลาดที่นักศึกษานั้นไม่รุนแรงมากนัก ควรให้นักศึกษาได้แก้ไขปัญหาคด้วยตนเอง เพื่อจะช่วยให้ นักศึกษารู้จักตัดสินใจและสามารถแก้ไขปัญหาคเฉพาะหน้าได้ นักศึกษามางคนฝึกปฏิบัติไม่ทัน ไม่ถูกต้องเนื่องจากความไม่มั่นใจในขณะฝึกปฏิบัติ อาจารย์ควรให้กำลังใจและสนใจนักศึกษาคผู้นั้นมากขึ้น โดยให้การดูแล และให้คำแนะนำซึ่งจะช่วยนักศึกษาคได้มาก อย่างไรก็ตาม อาจารย์ควรตระหนักอยู่เสมอว่า นักศึกษาคแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้หรือการฝึกปฏิบัติได้ไม่เท่ากัน

(4) ในระยะหลังของการฝึกปฏิบัติ นักศึกษาคจะมีความชำนาญมากขึ้น อาจารย์ควรแสดงความไว้วางใจ โดยให้นักศึกษาคตัดสินใจปัญหา หรือแก้ไขปัญหาคด้วยตัวเองมากขึ้น ซึ่งอาจารย์จะเป็นผู้ให้คำแนะนำเล็กน้อย ๆ หรือชี้ข้อข้องใจให้แก่ นักศึกษาคเมื่อนักศึกษาคมีปัญหา ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาครู้สึกว่าคุณมีความสามารถ อาจารย์อาจกล่าวชมเชยบางคตามสมควร

(5) อาจารย์ควรให้ความจริงใจและแสดงความเป็นกันเองกับนักศึกษาค ไม่ลงโทษด้วยการว่ากล่าวโดยใช้ถ้อยคำรุนแรง ในขณะนิเทศการฝึกปฏิบัติงานอาจารย์ควรมีอารมณ์อยู่ในสภาพปกติ ไม่ควรแสดงอาการเกรี้ยวกราดหรือแสดงความไม่พอใจอย่างเด่นชัด เพราะถ้าอาจารย์ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ จะทำให้นักศึกษาคเกิดความไม่แน่ใจ และส่งผลให้เกิดความไม่เชื่อถือนักอาจารย์ ซึ่งจะสร้างปัญหาคต่อไป

(6) หลักฐรที่นำมาสอน ควรพิจารณาแก้ไขปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ การอธิบายควรชัดเจน ไม่ทำให้นักศึกษาคงแสรหรือตีความผิด เพราะจะทำให้การฝึกปฏิบัติของนักศึกษาผิดเพี้ยนไปได้

(7) ไม่ควรเน้นทฤษฎีมากเกินไปจนทำให้การฝึกปฏิบัติลดความสำคัญลงไป อาจารย์ควรให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติจริงให้มาก

(8) สิ่งจำเป็นในการฝึกปฏิบัติคืออย่างหนึ่งคืออุปกรณ์ ถ้ามีอุปกรณ์ครบครันจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติ นอกจากนี้ควรมีการประสานงานที่ระหว่างฝ่ายบริหารพยาบาลอย่างทอเนื่อง จะทำให้การฝึกปฏิบัติได้รับผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

3.5.3 ความคึกเห็นของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 3

(1) ในการฝึกปฏิบัติทางาน จะมีการประเมินผลการฝึกปฏิบัติบ่อยครั้ง และละเอียดถี่ถ้วน การประเมินแต่ละครั้ง อาจารย์ควรให้หลักจิตวิทยาในการประเมินผล โดยดูจากความสามารถของนักศึกษา ไม่ควรดูจากเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา อาจารย์ควรมีความยุติธรรมในการประเมินผล

(2) ในการนิเทศการฝึกปฏิบัติทางาน อาจารย์ควรหาวิธีในการสร้างบรรยากาศของการนิเทศการฝึกปฏิบัติที่ดี ซึ่งจะสามารถทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น และไม่ควรรัดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติหนักเกินไป

(3) อาจารย์ควรให้ความเป็นกันเอง ช่วยเหลือนักศึกษาในการวางแผนการฝึกปฏิบัติ ซึ่งแนะเมื่อนักศึกษามีปัญหา ไม่คาดหวังในตัวนักศึกษาสูงเกินไป ควรแนะนำให้ศึกษาค้นคว้าปัญหาเฉพาะหน้าด้วยตัวเอง ในระยะแรกอาจมีขอปรึกษาในการฝึกปฏิบัติ อาจารย์ควรชี้แจงเหตุผล และขอแนะนำที่ถูกต้อง เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติต่อไป อาจารย์ไม่ควรจับผิดในเรื่องเล็ก ๆ น้อย

(4) ในการฝึกปฏิบัติแต่ละครั้ง อาจารย์ควรปลุกฝังให้นักศึกษารักในวิชาชีพ เพราะจะทำให้ศึกษารักวิชาชีพ และมีเจตนาารมณพดีในการประกอบวิชาชีพต่อไป

3.5.4 ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 4

(1) ในการฝึกปฏิบัติชั้นปีที่ 4 เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับออกไปประกอบวิชาชีพจริง ดังนั้น อาจารย์จะช่วยนักศึกษาได้มากในเรื่องการวางตัว การควบคุมอารมณ์ ความมีเหตุผล ซึ่งจำเป็นในการประกอบอาชีพ

(2) การเรียนการสอน ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการนิเทศ การฝึกปฏิบัติงานมากขึ้น และควรสร้างบรรยากาศในการนิเทศที่ดี อาจารย์ไม่ควรควบคุมติดตามมากเกินไป ควรให้ความไว้วางใจและให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา

(3) ในการประเมินผล ไม่ควรตั้งเป้าหมายสูงเกินไป เพราะ นักศึกษายางคนทำไม่ได้ ควรคิดว่าทำอะไรจึงจะให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติได้ดีกว่านี้ มากกว่า และทำอะไรนักศึกษาจะสามารถปรับปรุงตัวเองได้ดีขึ้น ควรประเมินความก้าวหน้ามากกว่าหาข้อผิดพลาด

(4) เมื่อนักศึกษาทำผิดพลาด ไม่ควรตำหนิต่อหน้าผู้ป่วยหรือผู้อื่น จะทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาจารย์ ควรให้คำแนะนำแก่นักศึกษา และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แก้ไขปรับปรุงตัวเอง